

LÍPY

REPUBLIKY

LIBERECKÉHO KRAJE

Úvod	2 - 3
Mapa - přehled lip republiky v Libereckém kraji	4 - 5
Vybrané lípy republiky	6 - 42
Další nalezené lípy republiky	43 - 44
Zaniklé lípy republiky	45 - 46
Závěr	47
Seznam použité literatury	48

Lípa v obci Kacanovy

Strom republiky

Tam něžným vánkem šeptá strom,
kde svět ctí mír a krásu,
však v koruně řve s vichrem hrom,
když o vlasti jde spásu.

To živý svědek velkých dnů
nám odkaz dějin střeží
ať s růží jdeme stezkou snů,
či vzdor nám v srdci leží.

A z kmenů dubů, habrů, lip,
v nichž duše země dříme,
zní věrných strážců slavný slib:
„Jsme zde – a nezcudíme!“

Ralf

ÚVOD

Historie

Mezníkem našich dějin se stal 28. říjen 1918. V ten den počala nová epocha. Rozvrácena byla říše Habsburská, která byla původce Bílé hory a nezměrného utrpení našeho národa. Skutkem se stala samostatnost českého lidu, s úctou se vzpomínalo na hrdiny a mučedníky, kteří bojovali a zemřeli za osvobozenou vlast. Tato událost se projevila na budování státní symboliky Československé republiky, kterým bylo mimo jiné i zasazování stromů republiky. Nejvíce se tradice vysazování „Stromů svobody“, jak se jim původně říkalo, uplatnila v roce 1919 a poté v roce 1928, při oslavách prvního desetiletí samostatnosti státu. Liberecký kraj byl tehdy velmi ovlivněn německým prostředím. Představitelé německého hnutí, včetně členů vlády provincie Deutschböhmen, se po návratu do Československa z vídeňského exilu zapojili do celostátní politiky, většinou se silně kritickými postoji k novému státu. Tato skutečnost měla významný vliv na konání oslav vzniku Československa v kraji, které se v pohraničí, na území s poměrnou většinou německého obyvatelstva, prakticky nekonaly. To jednoznačně dokládá i mapa nalezených stromů republiky (str. 4-5), jejichž největší koncentrace je v oblasti Pojizeří, tedy na území s českým obyvatelstvem. O deset let později, v roce 1938, období Mnichovské dohody a záboru pohraničí, již nebylo na oslavy pomyšlení. Ani v následujících letech, v době válečného odboje, nebyly stromy republiky sázeny, neboť jakékoliv veřejné oslavy nebyly dovoleny. Národ žil tichým vzdorem a nadějemi. Teprve květen roku 1945, který přinesl konec II. světové války v Evropě, vrátil i naší vlasti svobodu a radost, ale slavnostně sázené pamětní stromy se ve vyhladovělé a zbídačené zemi ještě nehodilo. Až v roce 1968, při příležitosti 50. výročí vzniku Československé republiky, byla tradice sázení stromů opět navrácena. Tento rok bylo lip republiky vysazeno několik tisíc v rámci celého státu, včetně oblasti bývalých Sudet, většina však nepřežila období normalizace, kdy i strom se stal třídním nepřítelem politických kruhů. Český národ nakonec obstál ve zkoušce dějin a „Stromy republiky“, vysazované v roce 1998 a později jsou toho nejlepším důkazem.

Symbol – lípa republiky

Lípa se pro svou vůni, srdcovitý list a velkou košatou korunu, stín poskytující kolemjdoucím poutníkům i léčebné účinky květů stala symbolem ochrany, pomoci a lásky. Lidé již od starověku věřili, že dokáže odehnat zlé duchy a svou energií zbaví člověka smutných myšlenek. Lípu uctívali pro svou mohutnost a dlouhověkost již staří Keltové, kteří obývali území naší republiky.

Druhým takovým stromem byl dub. Dohromady s lípou tvořily silnou významovou dvojici. Dub v ní zastával roli mužského prvku, lípa ženského. Tuto symboliku přijali za svou v pozdějších dobách i Slované, Baltové a Italici.

V době národního obrození ale doznala symbolika stromů významných změn. Ve středoevropském světě byl dub stále více spojován s německým národem, zatímco lípa se slovanským národem.

Na Všeslovanském sjezdu v Praze v období mezi 2. - 12. 6. 1848, se lípa stala oficiálním stromem Slovanů (účastní byli delegáti Čech, Moravy, Slezska, Slovenska a dále Poláci, Rusíni, Chorvati, Srbi, Slovinci a Dalmatinci - tedy všechno porobené slovanské národy). Od té doby ji za svůj národní strom považují i Češi.

Lípa se tak stala symbolem namířeným proti velkoněmeckým snahám o porobení slovanství. Lípu měl jako národní strom navrhnout český básník Fr. Ladislav Čelakovský, jako reakci na frankfurtský sněm (parlamentní shromáždění německých zástupců zasedající od dubna 1848 ve Frankfurtu nad Mohanem), kde byl jako symbol velkoněmectví zvolen dub.

Ratolesti lípy se následně staly součástí mnoha oficiálních symbolů České republiky (např. standarda prezidenta, státní pečeť, vojenské uniformy, bankovky). Letos tedy kromě 100 let vzniku Československa slavíme i 170 let lípy jako národního stromu.

Tuto symboliku si lidé začali nejvíce uvědomovat právě až v roce 1918, kdy slavili vznik nové republiky. Tehdy a v následujících letech se vysadila řada lip – stromů republiky.

Lípy republiky či lípy svobody byly vysazovány na počest vzniku Československa a sázeli se téměř v každé obci s českým obyvatelstvem. Vždy se jednalo o velkou slávu. Sešla se školní mládež s učiteli, spolky, obecní zastupitelstvo, hudba, místní obyvatelé v krojích i návštěvníci z obcí okolních. Na významném místě pak byla lípa, často ověšená stuhami v národních barvách, vysazena. Tento slavnostní akt byl doprovázen proslový vážených občanů, převážně učitelů, zpívala se hymna, žáci recitovali oslavné básně, ke kořenům se ukládaly pamětní listiny. Vysazování lip se ve velkém věnovali Sokolové, záznamy jsou tedy často k nalezení v kronikách sokolských spolků, nejpřehledněji jsou pak informace o výsadbě ve školních kronikách, neboť se těchto slavností pokaždé účastnila školní mládež.

Publikace Lípy republiky Libereckého kraje nenabízí absolutní výčet všech lip republiky, které byly v Libereckém kraji vysazeny, ale pouze určitou část, kterou se nám podařilo vypátrat a doložit historickými podklady. Slavnostní řečí, kterou pronesl J. Žďárský, při slavnostním aktu výsadby lípy v obci Příšovice, Vás zveme na prohlídku stromů republiky, stromů, které si zaslouží naši úctu, péči a ochranu.

„Lipko svobody, lipko naše, máš býti strážcem našich činů, pokroku naší obce, stojíš na místě vhodném před naší školou. Připomínej každému, že škola jest a bude základním kamenem všestranného pokroku národa. Šelestem listí svého taž se každého, koná-li svou povinnost oproti sobě, obci, národu a chce-li tuto povinnost konati. A až jednou rozvíje libovonný květ tvůj, rovnou měrou budeš dávatí lásku svou – vůni květu svého – najevo celému okolí. Požádej každého, aby z tebe vzal si příklad, že ve vzájemné lásce spočívá pravé kouzlo síly – zdar dobrých činů. Když tě bude uposlechnuto, budeš se pyšnití, že naše obec je vlasteneckou, vzornou obcí, že stane se článkem přesvědčující nás, že spořádané obce jsou základem silného národa!“

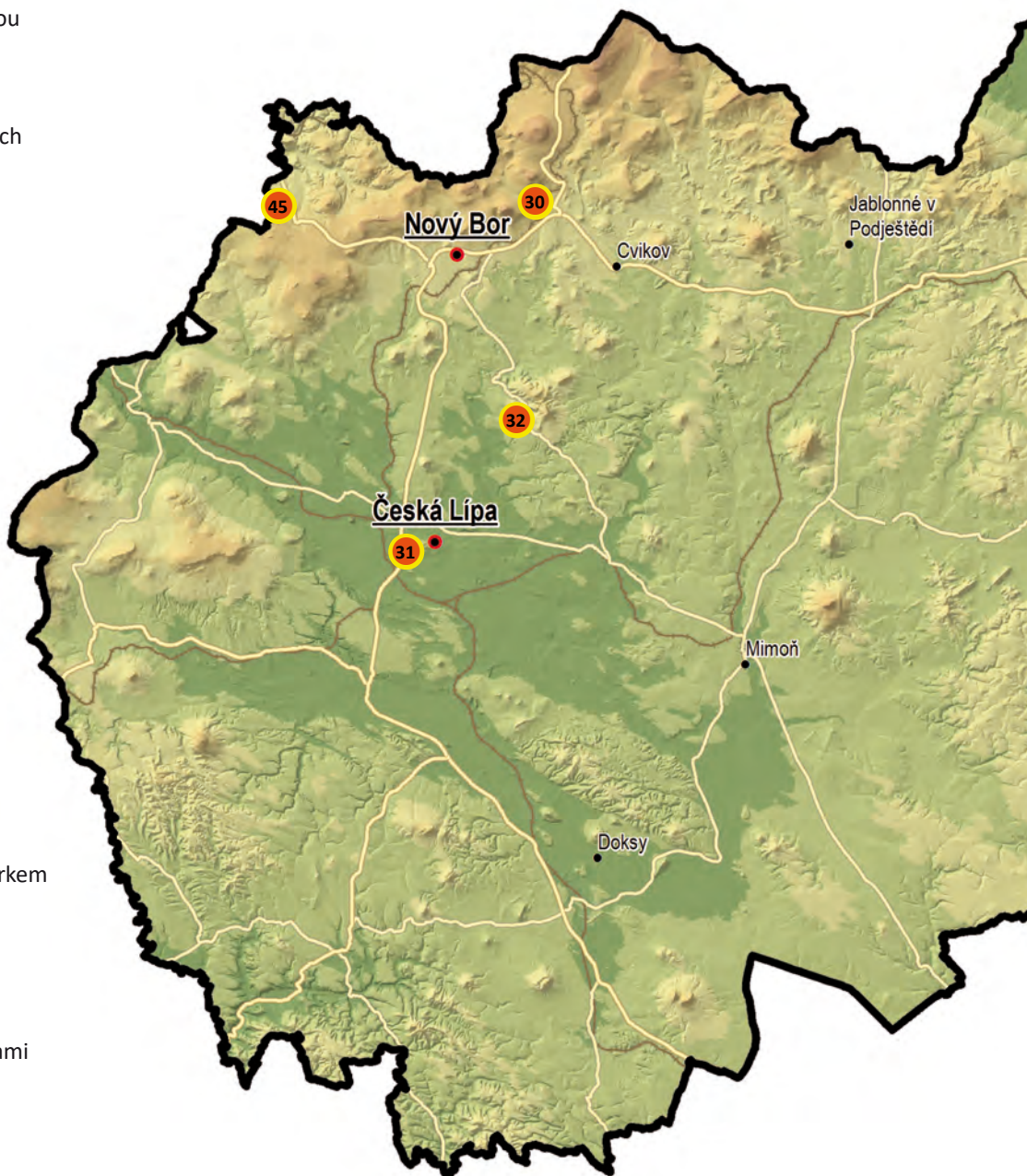

Lípa v obci Příšovice

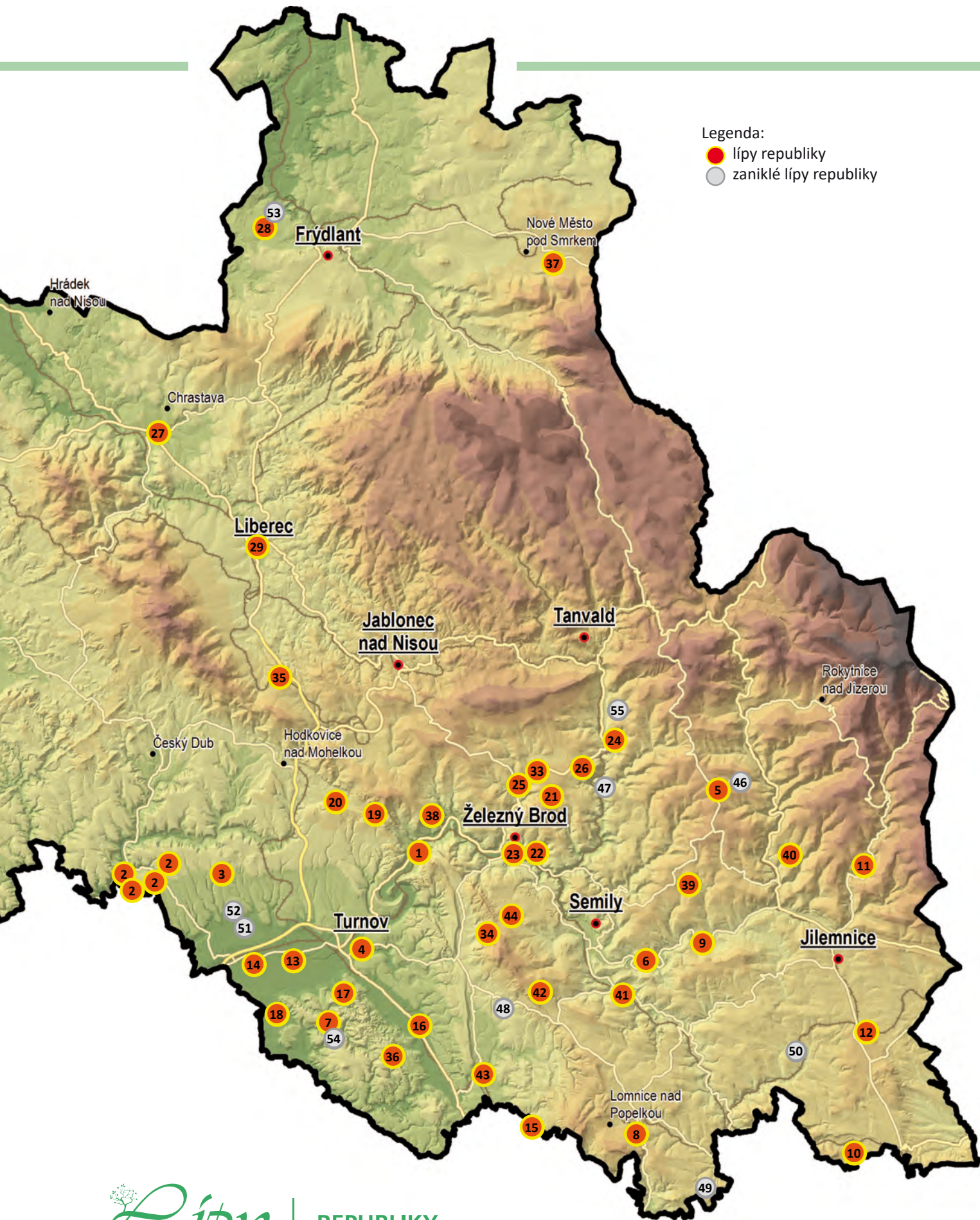
MAPA

SEZNAM LOKALIT

01. Malá Skála
02. Podhora, Sedlisko, Vorklebice, Kobyly
03. Vlastibořice
04. Turnov
05. Vysoké nad Jizerou
06. Benešov U Semil
07. Kacanovy
08. Lomnice nad Popelkou
09. Loukov
10. Levínská Olešnice
11. Křížlice
12. Martinice v Krkonoších
13. Přepeře
14. Příšovice
15. Holenice
16. Karlovice
17. Mašov
18. Všeň
19. Frýdštěj
20. Bezděčín
21. Jirkov
22. Hrubá Horka
23. Železný Brod
24. Haratice
25. Bratříkov
26. Držkov
27. Chrastava
28. Kunratice
29. Liberec
30. Svor
31. Česká Lípa
32. Svojkov
33. Loužnice
34. Prackov
35. Dlouhý Most
36. Hrubá Skála
37. Nové Město pod Smrkem
38. Sněhov
39. Škodějov
40. Poniklá
41. Bořkov
42. Lhota
43. Rovensko pod Troskami
44. Pipice
45. Kamenický Šenov
46. Tříč
47. Navarov
48. Tatobity
49. Syřenov
50. Kruh
51. Pěňčín
52. Vitanovice
53. Kunratice
54. Kacanovy
55. Bohdalovice

0 5 10 15 20 km 1:250 000

REPUBLIKY
LIBERECKÉHO KRAJE

01 MALÁ SKÁLA

①

Vysazení: 13. dubna 1919

Umístění: p.č. 1605/2 v k.ú. Vranové I, naproti poště, nedaleko jezu a Žluté plovárny

Jedná se o vitální strom, citlivě ošetřovaný (naposledy na jaře 2018), s pravidelnou primární korunou a obvodem kmene téměř 300 cm. Lípa by si určitě zasloužila statut památného stromu, a to nejen z důvodu připomenutí události naší minulosti.

③ Na popud sokola konáno několik společných schůzí s místními spolky a uneseno rozhoditi pamětní lípu svobody. Tato prarona v den 1. výročí prohlášení spisovatelů 13./IV. 19. blíž plovárny na obecním pozemku.

Na návrh shromážděny: Sokol a hasič v kraji, ženy v národních krojích, skraštovací spolek kooperativně, školní mládež a občanstvo i z okolí.

Slavnost zahájil proslavem b. Vojtě, školní dívka přednesla básně a pak odebral se četný průvod – před nimi družičkami, a mládenci nesena lípa – k místu určení.

③ Tam poučil krajanů b. Kruška mládež jak stromy sáreči a ošetřovali; po nasazení lípy školní mládež kapěla. Pro vzdátný dešť odebral se průvod do spol. místnosti u b. Dělka, kde o výjímavu slavnosti promluvil b. Jid. uč. Král. Do té předěkování obci za propůjčení pozemku a lípa předána k pěstování obci a péči o ni mládeži. - Lípu pěstoval b. Špejchal; sokol daroval mládeži školní na výlet 50. Kor.

② Informativní cedulka na oplůtku u stromu - po přečtení několika řádků v kronice, v porovnání s údaji na informativní cedulce u lípy zjistíme, že rok výsadby se zde liší o „pouhých“ 10 let. Kronika roku 1928 již žádné záznamy o výsadbě lípy neuvádí, ale kdo ví, jak to tehdy vlastně skutečně bylo.

① Pohled na dominantní lípu Svobody z hlavní silnice, který dokresluje členitý masiv Suchých skal.

③ Kronika TJ Sokol Malá Skála popisující sled událostí z let 1894 – 1948. Vybrán popis slavnostního dne a výsadby lípy.

Vysazení: říjen 1968

Umístění:

1. Podhora – pozemek p.č. 885, k.ú. Podhora, v blízkosti zastávky autobusu
2. Sedlisko – pozemek p.č. 567 v k.ú. Kobylly, blízko komunikace, u lípy lavička
3. Vorklevice – pozemek p. č. 896 v k.ú. Kobylly, na okraji obce, navazuje na ní třešňová alej
4. Kobylly – pozemek p.č. 507/2 v k.ú. Kobylly, malý zatravněný pozemek na okraji obce, částečně se ztrácí v navazujícím porostu

Vybrané lípy svobody z okolí obce Kobylly jsou vitální, bohatě kvetoucí a plodící stromy. Aby do budoucna nesplynuly s okolím a neztratily tak svoji historickou hodnotu, určitě by bylo vhodné k lípám umístit pamětní označení.

①

① Lípa v obci Kobylly, byla vysazena na „pěkně upraveném místě“, jak uvádí zápis v kronice. Dnes tomu stav pozemku zcela neodpovídá, lípa je však vitální s pravidelnou kulovitou korunou s větvemi dosahující až k zemi.

② Lípa v obci Sedlisko je hodnotným dominantním stromem, který je na jaře obsypán velkým množstvím květů.

②

02 KOBYLY - PODHORA

⑤

lilid a pvrádel. Lidé si počínali nevázaně a rozumně.
Letovního sčtu obava byla i u nás z 8 říjnu - 50 let, včasně vyhlá.
nání naší svobody, naší nevolnosti a státní samostatnosti. To vše osadila
naši (provozovatelské) obce rozasazeny byly pěstované lípy: a to v Kobylicích
Starobovicích, Podhorov, na Sedlišku, na Vorhlebčích a na Koudovčické
lípy Svobody, které nakoupil m. m. Nejbohatší sčtina byla lípa v
Kobylicích, pod silnicí v obvodu pod č. 17. Porůčím, na pěstné upraveném
místě to upravili členové pěstovního sčtu v Kobylicích, kteří si měli
stromek pod postonát a pěstují v okolní úpravě.
Dne 29. října u naší lípy na Mečálově rozasazena byla také
pěstovaný stromek na účasti učitelů a řádků.
U 27. října stávající bratřovské pěstovní sčtu na post. sčtu.
Dne 12. listopadu nadab...

③ Vorklebská lípa svobody.

④ Lipka rostoucí na okraji obce Kobyly se částečně ztrácí v okolním porostu.

⑤ Výňatek z obecní kroniky, kde se lze dočíst, do kterých obcí byly lípy nakoupené místním národním výborem vysazeny.

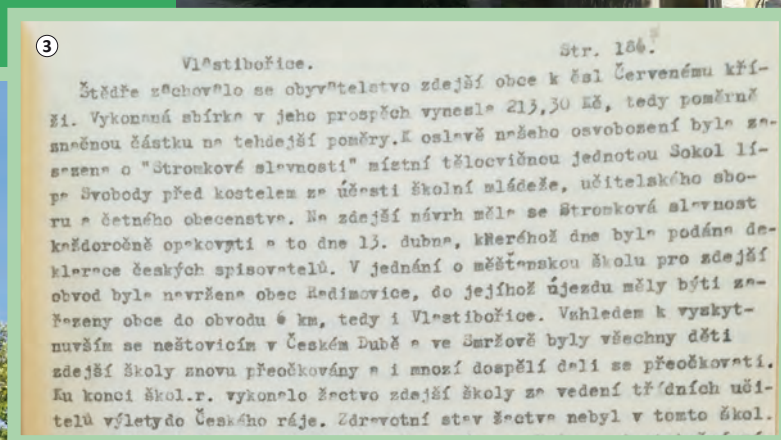

Vysazení: 13. dubna 1919 a roku 1938

Umístění:

pozemek p. č. 743/4 v k.ú. Vlastibořice, malý zatravněný pozemek v blízkosti restaurace U Zvonice a pozemek p. č. 743/7 v k.ú. Vlastibořice, vlevo od vchodu na hřbitov a ke kostelu sv. Kateřiny

Obec Vlastibořice se může pochlubit dvěma krásnými lípami zasazenými na oslavu vzniku Československa. Lípa rostoucí u restaurace byla v minulosti radikálně ořezána (patrně z bezpečnostních a prostorových důvodů). Na první pohled má lípa pravidelnou kulovitou korunu, ta je ale z ¾ tvořena sekundárními výhony. Lípa u vstupu na hřbitov podobný ořez neprodělala, v koruně je však patrné částečné prosychání a výskyt suchých větví. Obě lípy budou do budoucna vyžadovat odborný zásah arboristou.

- ① Lípa Svobody z roku 1919 (nebo 1918) v pozadí s restaurací U Zvonice.
- ② Lípa Svobody vysazena k 20. výročí vzniku Československa, tedy roku 1938, zachyceno od budovy obecního úřadu.
- ③ V Pamětech obce Vlastibořice, které byly psány zpětně, a to v letech 1951 až 1953 je uvedeno, že lípa byla zasazena o „Stromkové slavnosti“ 13. dubna místní tělocvičnou jednotou Sokol před kostelem. V dalších letech pak záznam o výsadbě druhé lípy chybí. V knize Stromy v ráje Českého se dočteme, že lípa rostoucí blízko restaurace U Zvonice, pochází z roku 1918 a lípa, která roste vlevo od vstupu na hřbitov z roku 1938. Ač se tedy zdroje informací mírně rozcházejí, obě lípy jsou ozdobou daného místa.

①

Vysazení: 11. května 1919

Umístění:

p.č. 668, k.ú. Turnov, na parkově upravené zatravněné ploše před Střední uměleckou průmyslovou školou, v blízkosti křižovatky ulic Skálova a Husova

Statut ochrany: památný strom

Za památný strom byla lípa vyhlášena roku 1995. Z tohoto roku je zaznamenán obvod kmene 195 cm. Dnes už se lípa může pochubit obvodem kmene 230 cm, hustě větvenou oválnou korunou dosahující až k zemi, bohatě posetou květy.

② Dvě lípy zasadil Turnov dne 11. května: jednu na paměť dosažení české Svobody (péčí Okrašlovacího spolku před budovou odborné školy), druhou zasvěcenou nehynoucí památce prvního ministra války, generála Štefanika (péčí velitelství československé posádky, před kasárny). Celý Turnov a jeho okolí se účastnily tohoto podniku. Po uvitání předsedou Okrašlovacího spolku, p. JUDrem Václ. Šolcem promluvili starosta města pan Mg. Ph. Josef Radský, ředitel obchodní a pokračovací školy pan Josef Hejduk a Ph. Dr. Václav Maule. Všem proslovů se nesla jedna myšlenka: dáti výraz radosti nad dosaženou svobodou, spojití všechny lidi dobré vůle ve společné práci na zachování a trvalé udržení toho, čeho nám došla obětavost našich vůdců, všech našich pracovníků doma i za hranicemi, hrdinství našich

bratrských legií, ale i trpělivé a hrdinné odříkání našich žen, bolest a utrpení našich dětí. Nesázeli jsme jen lípu do půdy matky země — do svých srdcí jsme sázeli (dle slov dra. Maule) lípu bratrské lásky, jež bude mezníkem dosavadní cesty stranických zápasů a cesty budoucí — jež povede výš a dále až ke konečnému smíření všeobecnému a bratrství. Krásné bylo srovnání života lípy — stromu se životem našim národním, jež provedl ve své řetězi p. starosta města; dětem a mládeži do duše promluvil p. ředitel Heyduk. — Před kasárny radost splývala se smutkem vzpomínky na padlého vítěze. K němu byly namířeny myšlenky všech proslovů — jak velitele posádky p. Chotovinského, tak i všech mluvčích z řad vojska. Některé proslovy vojinů přímo překvapily jak myšlenkově tak i přednesem Slib věrnosti republice, věrné stálosti k jejím tvůrcům — Masarykovi, Benešovi a Štefaníkovi, radost z toho, že všechny, občany i vojiny, pojí jedna myšlenka a jedno odhodlání: pracovati pro mír a pokojný rozvoj naší republiky do posledního dechu — to byly vůdčí myšlenky, jež byly posluchači živě odměňovány souhlasem. Obě lípy zasazené za zvuků národních našich hymen, a Smetanova »Věna«, předneseného zpěv. spolkem A. Dvořák, zástupci všech vrstev občanstva a všech politických stran; škoda, že nejsou zápisek v pamětné knize zachována hesla, jež byla pronesena. Vážný a přece radostný byl dojem slavnosti ranní — a jistě se mnou mnozí souhlasí, že nebyla šťastná myšlenka, seřadit její večerní »národní veselici«. Pod dojmem zprávy o smrti Štefanikově měla být z pořadu odvolána. Škoda posádkové knihovně vzešla mohla být — a byla by jistě nahrazena jinak.

J. B. K.

① Současný celkový pohled na lípu z ulice Skálova.

② Článek z místního tisku informující o události slavnostní výsadby „lípy Svobody“ (Hlasy Pojizerské - časopis věnovaný okresům Pojizerským z května 1919).

Vysazení: 22. dubna 1919

Umístění:

pozemek p. č. 139/1, k.ú. Vysoké nad Jizerou, menší zatravněná plocha v blízkosti kostela Sv. Kateřiny, u pomníku padlým z I. světové války

Lípa ve Vysokém nad Jizerou nepatří k žádným rekordmankám, co se vzrůstu týče. Koruna je udržovaná řezem tak, aby příliš nezasahovala do komunikace, obvod kmene stoleté lípy je 163 cm. Dřevina je ale vitální a společně s pomníkem tvoří hodnotné pietní místo.

- ① Pohled na lípu, v pozadí kostel sv. Kateřiny.
- ② Slavnost zasazení „Lípy Svobody“ byla zahájena průvodem.
- ③ Dobová fotonáhlednice zachycující slavnostní výsadbu lípy. K té byl roku 1925 umístěn pomník padlým z I. světové války.
- ④ Dobová fotonáhlednice zachycující sjezd rodáků roku 1934, který se vázal ke stoleté památce vyhoření města. V levé části fotografie již vzrostlejší lípa svobody.

06 BENEŠOV U SEMIL

Vysazení: květen 1919

Umístění:

p.p.č. 264/2 v k.ú. Benešov u Semil, parkově upravená plocha při rozcestí nedaleko hřbitova, v blízkosti lípy je pomník padlým z roku 1922

Přesto, že se přesné datum výsadby v historických zdrojích neshoduje, lípa v Benešově stále stojí a je krásnou dominantou daného místa. Lípa je odborně ošetřena, v koruně jsou instalovány bezpečnostní vazby. Obvod kmene dosahuje 280 cm. Lípu v Benešově by bylo určitě v budoucnu vhodné zařadit do seznamu památných stromů.

② Dne 18.května téhož roku zasadili jsme za účasti všech spolků Lípu svobody na pozemku pí.Antonie Dědkové /nyní obecním/,ležícím na rozcestí před hřbitovem,kamž později r.1922 postaven i pomník padlých.

③ V neděli dne 29.května 1919 konána za účasti obecního zastupitelstva a všech místních spolků slavnost s tímto pořadím: Seřazení účastníků „Na výjezd“ a průvod ke hřbitovu, kde lípa svobody záhy zasazena. Před tím sbor „Hej, Slovane!“ Řeč předepsaná. „Lípo, lípo, lípo naše české-slovenské“, „Lípa svobody“ básně. Slavnost ukončena hymnami: „Jáde domov můj“, a „Nad Tatrou se blýská“. Při rozvodu podělení žací, ochotou p. Jos. Vlacha, bílý m. hřeben.

① Celkový pohled na lípu.

② Zasazení „Lípy svobody“ v Benešově u Semil zmiňují hned dva historické zdroje. Jedním z nich je Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol“, vypracovaná bratrem učitelem J. Beranem. Tento zdroj zmiňuje den výsadby 18. května roku 1919.

③ Výňatek z Kroniky školy Benešovské, díl II., od roku 1890, druhého historického zdroje. Popis slavnostního aktu výsadby lípy je vázán k datu 29. května 1919.

Vysazení: 1. května 1919
Umístění: na hranici pozemků p.č. 1132/2 a 194 v k.ú. Kacanovy, naproti hotelu Králíček, v blízkosti silnice vedoucí k Turnovu

Krásná solitérní lípa je jistě horkým kandidátem na vyhlášení za památný strom. Zaslouží si to nejen pro svoji historickou hodnotu, ale i z hlediska svého vzrůstu a cenné dominanty lokality. Ač by se na první pohled mohlo zdát, že lípa nemá zcela ideální podmínky pro zdravý růst a vývoj (nachází se v blízkosti zpevněné komunikace), je její stav více než dobrý. O tom svědčí i obvod kmene dosahující hodnoty téměř 350 cm a bohatě větvená koruna bez známek prosychání či jiných defektů.

① Současný pohled na lípu, vlevo pak Hotel Králíček, původně Rezníčkův hotel - pensionát.

② Dobová fotografie Pensionátu, před kterým je již patrná mladá lípa Svobody.

③ Z pamětných stromů naší obce
 dlouho vzpomínali jasanu u živ-
 nosti p. Bř. Šelha č. 14. Jasan tento na-
 sadil dědeček jmenovaného p. La-
 mač, když přijel naposledy k roboty.
 Dále jsou to 2 lípy Svobody: před
 hostincem p. J. Prošberga na obecním
 proemku a před pensionátem u cesty
 do Jevířek.
 Obě nasazeny byly 1. května 1919.
 Program slavnosti:
 1. Proslav spr. školy M. Záhřejského
 na téma: „Stní svoboden ten, kdo
 jiného robotuje.“
 2. Básně přednesené škol. dítkami.
 3. Písně + + +

Pam. stromy
 a sochy.

④ Slavnost zakončena tančovní ná-
 bavou v pensionátě.
 U stavění živnosti p. Fr. Holuba,

③ ④ Záznam z obecní kroniky obce, popisující udá-
 lost výsadby dvou lip Svobody. Historický sled
 událostí je podrobně popsán i v knize Kacano-
 vy ve stínu lesa a na slunných stráních.

⑤ Lehce chmurný podzimní snímek zachycující
 lípu svobody v době, kdy se Řezníčkův penzi-
 onát již dávno netěšil své slávě.

Vysazení: 13. dubna 1919 a roku 1968

Umístění: pozemek p.č. 2241/1, k.ú. Lomnice nad Popelkou, dolní část Husova náměstí, pod kašnou a pozemek p.č. 1863, k.ú. Lomnice nad Popelkou, park u školy (Školní náměstí)

Dvě lípy, jejichž paměť sahá do let 1919 a 1968, jsou k vidění v Lomnici nad Popelkou. Lípa rostoucí na náměstí nemá rozhodně ideální podmínky pro přirozený růst a vývoj, přesto je vitální a její obvod kmene sto let po výsadě dosahuje téměř ke 200 cm. Lípa z roku 1968 má naopak podmínky ideální, je součástí upraveného parku před budovou místní základní školy. Svoji „starší kolegyni“ tak určitě brzy doroste. Už dnes má lípa obvod kmene 140 cm. U lípy na náměstí kdysi stával ochranný plůtek s označením: „Jsem Lípa svobody, chodče, zamysli se!“ Ideální inspirace na dárek k jejímu letošnímu výročí, nemyslíte?

① Lípa z roku 1919, zachycena od muzea. V pozadí kostel sv. Mikuláše.

② Na paměť 50. výročí vzniku ČSR zasadili žáci s učiteli ZDŠ v Lomnici nad Popelkou v parku před školní budovou Lípu svobody.

③ Bohužel, v našem městě se každé nápisem o první dnu svobody – 28. srpna 1918 uzavřely. Pouze ve školní kronice čteme: V neděli, dne 13. dubna 1919 úžasně se mládež slavnostně sávně Lípy svobody na náměstí proaniknule pění školci a městské rady. Lípa darována občanem Václavem Džákem a za desítkého počasí marena pod dobní kašnou dle účinné městské rady, která k ní dala aho-tonitě ochranný plátek. – Lípa svobody kupodivu roste, je zdravějším stromem v dobní části lomnického náměstí problí benrís-ové purripny. Repovímnu ta přelvala sté doby k světové války a ber pro-všimnutí kolem ní chodili Lomničané v mí-matých letěch. Ochranný plátek dávno je, mchá-ní, omáčený, jsem Lípa svobody, chodící, samyplí se! – mláde ... jen úspěšný motocyklista opřel a její kmen porouchaný sloj, aby jej očistil nebo v jejím stínu v létě se oddýchal na chvilu školující děti. Lečtený občan dosud

② Lípa svobody vysazena na paměť 50. výročí vzniku ČSR žáky a učiteli ZDŠ v Lomnici nad Popelkou v parku před školní budovou.

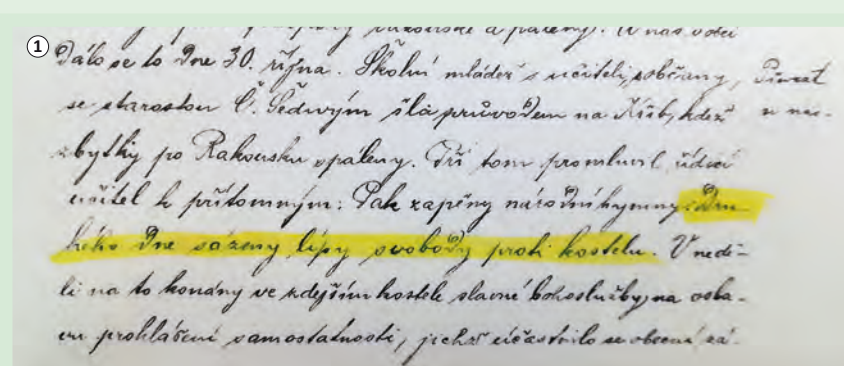
③ Výňatek z obecní kroniky.

mní, kde tento památný strom se v našem městě nachází, ačkoliv minulého roku byl opalován korouzí habulkou s nápisem „Lípa svobody 1918.“

Vysazení: 31. října 1918
Umístění: pozemek p.č. 342/2, k.ú. Rybnice, v blízkosti kostela sv. Stanislava, po obou stranách vstupu na hřbitov, část obce Háje nad Jizerou

Lípy sice nejsou výraznou dominantou místa, tvoří však pěknou zelenou vstupní bránu na místní hřbitov. Celkový vzrůst a obvod kmenů 160 a 185 cm lze připsat způsobu řezu stromů tzv. na hlavu, a těžko by jim tak někdo hádal 100 let.

① Výňatek z kopie obecní kroniky popisující sled událostí po převratu roku 1918. O výsadbě lip je také zmínka na informační ceduli, která je umístěna v Loukově u kostela sv. Stanislava.

② Současný pohled na lípy. Pohled od kostela sv. Stanislava.

10 LEVÍNSKÁ OLEŠNICE

Vysazení: 13. dubna 1919
a 28. října 1968

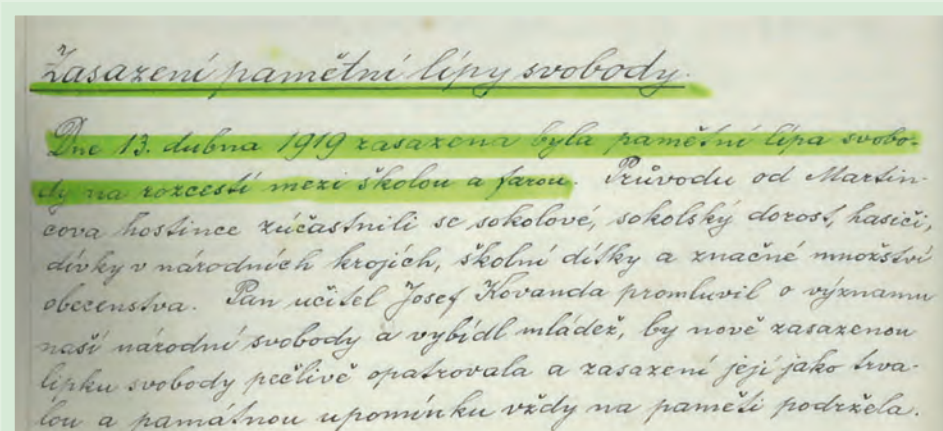
Umístění:

pozemek p.č. 1385/3, k.ú. Levínská Olešnice, na rozcestí v blízkosti fary a pozemek p.č. 457/3, k.ú. Levínská Olešnice, před prodejnou smíšeného zboží

Levínská Olešnice se může pochlubit hned dvěma krásnými lípami. Ta starší „stoletá“, roste na úzkém zatravněném pozemku mezi komunikacemi. Obvod kmene měří 360 cm. Dřevina s ohledem na nestabilní větvení vyžaduje odborné ošetření s instalací bezpečnostních vazeb. Lípa z roku 1968 nedosahuje výrazných rozměrů, je udržována řezem. Obě lípy by si zasloužily informační cedulku, aby do budoucna nezaknily jejich význam.

①

① Výňatek z obecní kroniky popisující událost výsadby pamětní lípy svobody z roku 1919.

② Stoletá lípa svobody rostoucí na rozcestí, v pozadí místní fara.

4

3

...jijna na památku 50. letého myšlení naší lidstovenského samostatnosti. **Herena**
...za osvobození, **lípa svobody**, pasarena je u Samobsluhy. Nijedivo byl projev **svoboda**
...a pomníku padlých v I. světové války kde vzpomenu to všech obětí v naší
...ostnice, pak ovládl pšivost nahoru, kde při séření byl projev a sdělování
...jak si máme vnitřně dělo památky a slib dany mladší kulo opakoval.
...Potom rasprávana, čob, hymna. Kde domov můj, slavnosti se pšivas knily
...pořádnici, mládež, ostobních občanů měly to tak mnoho. Navim proč mají
...mnozí lidé tak malé pochopení pro to koválo akce.

3 Výňatek z obecní kroniky popisující událost výsadby pamětní lípy svobody z roku 1968.

4 Celkový pohled na lípu zasazenou roku 1968.

3

① Dobová fotografie slavnostního sázení lípy svobody před křížlickou hasičskou zbrojnicí z 13. dubna 1919. Výsadby se účastnili místní v krojích, žactvo, členové sokola, kapela a široké obecní občanstvo. O slavnosti se více neví, kronika je z tohoto období nezávěsná, zůstala pouze v paměti rodiny Kuželů, kteří slavnostní akt výsadby lípy zdokumentovali. V jejich rodině se dodnes připomíná datum události a opatruje se tato fotografie.

② Plakát vydaný k příležitosti slavnosti odhalení pomníku. Atmosféru pietního místa dotvořily dvě lípy, které byly vysazeny v těsné blízkosti pomníku. Záznamy v kronice o výsadbě lip chybí, událost je krátce popsána v knize Lenky Houbičkové, Hrobům v dále.

③ Celkový pohled na lípy z roku 1928 rostoucí u pomníku padlým.

④ Lípa z roku 1919.

1

2

Vysazení: 13. dubna 1919
a 2. září 1928

Umístění:

pozemek p.č. 422/2, k.ú. Křížlice, u pomníku padlých a pozemek p.č. 415, k.ú. Křížlice, v těsné blízkosti místní komunikace, naproti bývalé hasičské zbrojnici, část obce Jestřabí v Krkonoších

Hned tři lípy republiky můžeme najít v Křížlicích. Jedná se o zdravé a vitální stromy, přestože jejich stanoviště nejsou zcela ideální. Lípy z roku 1928 rostou na malém trojúhelníkovém pozemku při křižovatce cest. Společně s nimi tu stojí pomník padlým, informační cedule o obci, telefonní budka a sloup pro vedení inženýrských sítí. I přes to jsou lípy hlavní dominantou tohoto pietního místa. Lípa z roku 1919 roste v těsné blízkosti místní komunikace. Kmen je mírně vykloněný z přirozené osy růstu, avšak koruna tento náklon vyrovnává. O lípy je v obci pečováno, dřeviny byly ošetřeny odborným řezem.

4

Vysazení: 28. října 1921
a 28. října 1998

Umístění:

pozemek p.č. 487/2, k.ú. Martinice v Krkonoších, u křižovatky hlavní silnice Studenec – Jilemnice a odbočky do Martinic, u pomníku K. H. Borovského a pozemek p. č. 393/2 v k. ú. Martinice v Krkonoších, u pomníku padlých na místním hřbitově

Lípa z roku 1921 roste na malém parkově upraveném místě blízko hlavní silnice, a nejen proto je pravidelně ošetřovaná řezem. Dvě lípy rostoucí na hřbitově jsou v současné době ve fázi dynamického růstu, zdravé, vitální. O lípy je v Martinicích dobře postaráno a společně s pomníky vytvářejí hodnotná pamětní místa.

① Vyúčtováno rovněž ve schůzi 3. II. 1921. - Úlohy k této hvě rozpísal p. učitel Rozséváček. -
Před divadlem uspořádaly sdružené spolky v Martinicích "Slavnost odhalení pomníku padlým ve světové válce, spojenou se sázením lípy svobody." Slavnost začala přívodem obcí ve 2. hod. od továrny. Slavnosti se účastnila vojenská hudba z Uhlábe. Vsaženy u pomníku padlých na křižovatce pod továrnou, kde dříve stál, dvě lípy. "Lípa svobody" a "lípa Masarykova." Pomník býval vlivem čilého automobilového ruchu a vlivem prachu ze silnice poškozen a později převezen na hřbitov. Na jeho místo postaven pomník K. Havlíčka Borovského.

- ① Výňatek z kroniky (II. díl kroniky Klicpery) o slavnosti odhalení pomníku padlým. Slavnost byla doprovázena výsadbou lípy svobody.
- ② Pohled na lípu vysazenou roku 1921. V popředí patrný pomník K. H. Borovského.

12 MARTINICE V KRKONOŠÍCH

5

Vzpomínkovou slavností si naše obec připomíná 80. výročí vzniku samostatného Československa. Ta začala ve 4. hod. před budovou školy u památníku TGM. Přítomných asi 25 spoluobčanů přivítal zástupce starosty PhDr. Jiříčka a poté přednesl krátký projev pan Ant. Spanihý. Děti ze základní školy si při této příležitosti připravily pásmo českých básní. Slavnostní atmosféru doplňovaly dvě vyvěšené vlajky na budově školy, a to vlajka republiky a vlajka obce. Nato se přítomní občané odebrali na místní hřbitov k pomníku padlých v obou světových válkách, kde následovalo stejně jako u školy položení květin, vystoupení žáky ZŠ a krátký projev tentokrát starosty obce ing. Jana Jindry a také vyhlášení dvou nově vysazených lip za „Stromy republiky“.

80. výročí vzniku
ČSR

3

4

Obec Martinice v Krkonoších

Vzpomínková slavnost

k 80. výročí vzniku samostatného Československa spojená s
vyhlášením "STROMŮ REPUBLIKY"
se uskuteční

ve středu dne 28. 10. 1998 ve 14.00 hod.

před budovou základní školy u sochy TGM

a od 14.30 hod. u památníku obětem války na místním hřbitově,

kde budou na závěr slavnosti vyhlášeny dvě nově vysazené lípy "Stromy republiky".

Zveme k účasti všechny spoluobčany!

3 Popis vzpomínkové akce z roku 1998 v pamětní knize obce.

4 Přílohou knihy je i pozvánka na tuto událost.

5 Lípy na místním hřbitově, uprostřed pomník padlým, který původně stál na křižovatce u lípy svobody z roku 1921.

Vysazení: 27. dubna 1919

Umístění:

pozemek p.č. 291/2, k.ú. Přepeře u Turnova, v blízkosti základní školy, naproti pomníku padlým

Na návsi v Přepeřích se nachází více stromů, z hlediska vzrůstu i hodnotnějších (dvě lípy u kostela jsou vyhlášené za památné). Lípa Svobody je ale vitální dřevinou s primární korunou, s patrným v minulosti provedeným odborným řezem, s obvodem kmene dosahujícím téměř 200 cm. Dřevinu nelze zaměnit, je označena pískovcovou pamětní deskou s nápisem „LÍPA SVOBODY r. 1919“.

O výsadbě památné lípy se zmiňuje kniha Václava Kulicha: „*Na památku našeho osvobození uspořádána dne 27. dubna 1919 slavnost, při níž zasazena na prostranství před jižním průčelím školy lípa Svobody. Aby pak trvale uctěna byla památka našeho osvobození a památka nešťastných obětí války, postaven na návsi před školou ve středu kaštanového sadu důstojný pomník s nápisem 'Svobodě – padlým'. Mohutný lev v mužné síle s hlavou hrdě vztyčenou deptá v prach hada s korunkou na hlavě.*“

①

②

① Celkový pohled na lípu od kostela sv. Jakuba.

② Pamětní pískovcová deska umístěná u paty lípy.

③ Pomník padlým stojící na návsi v obci Přepeře.

③

14 PŘÍŠOVICE

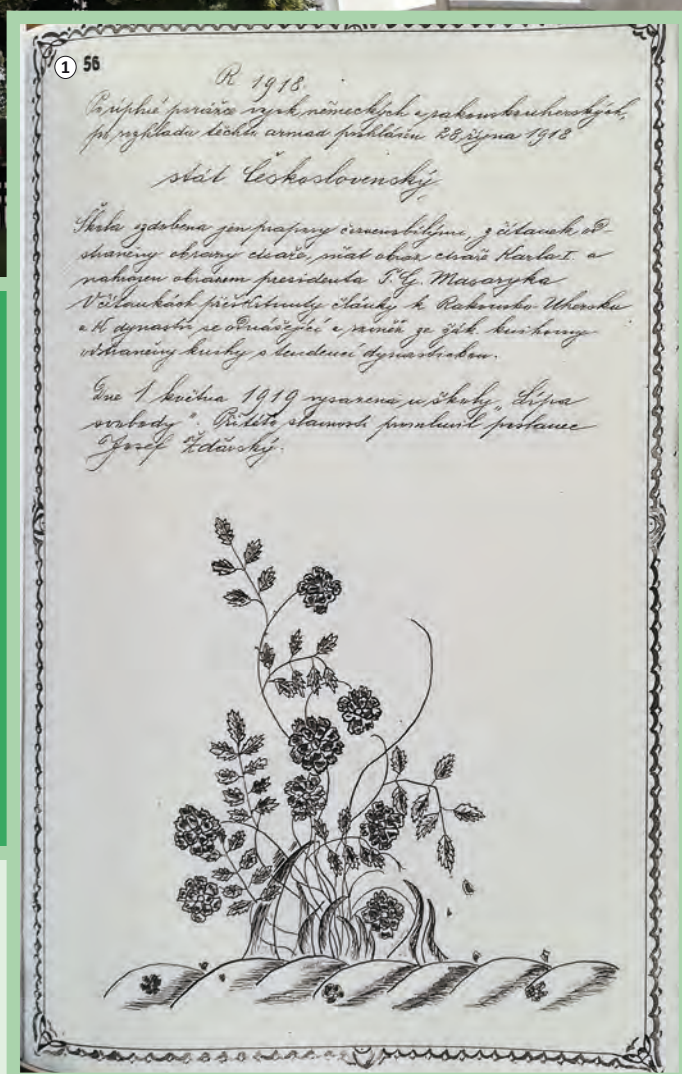
2

Vysazení: 1. května 1919

Umístění: pozemek p. č. 104/1 v k.ú. Příšovice, menší zatravněná plocha, v blízkosti kaple sv. Václava

Lípa v Příšovicích zaujímá čestné místo v blízkosti kaple sv. Václava a obecního úřadu. Je hodnotnou solitérou, s pravidelně větvenou korunou, která bohatě kvete a plodí. Kolemjdoucí pak může usednout do jejího příjemného stínu na lavičku. Lípu sice nelze přehlédnout, ale určitě by ji sušelo pamětní označení připomínající význam jejího vysazení.

① Kopie obecní kroniky se stručným záznamem o výsadbě „Lípy svobody“.

② Celkový pohled na lípu, v pozadí kaple sv. Václava.

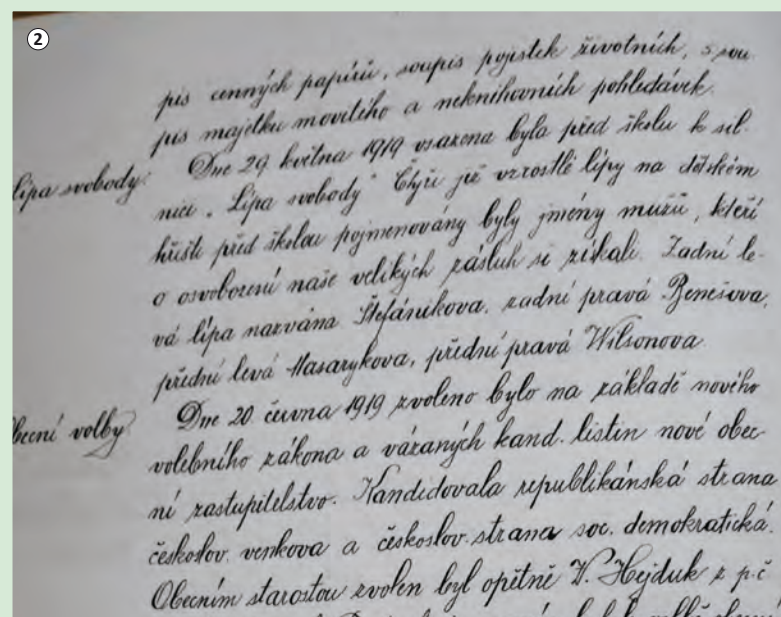

Vysazení: 29. května 1919

Umístění:

pozemek p.č. 14/4, k.ú. Holenice, u silnice
naproti obecnímu úřadu

Lípa v obci Holenice je nepřehlédnutelná díky svému umístění, členitostí koruny i obvodem kmene, který dorostl do hodnoty 230 cm. Členitost koruny vytváří mohutné kosterní větve primární koruny, která na přelomu jara a léta nabízí množství vonných květů. Celkově se jedná o vitální dřevinu, nevyžadující v současné době odborné ošetření. Její historickou hodnotu by však určitě bylo vhodné připomenout pamětním označením.

① Celkový pohled na krásnou dominantní lípu v obci Holenice.

② Výňatek z obecní kroniky krátce popisující slavnostní událost výsadby lípy svobody.

①

Vysazení: 27. října 1968

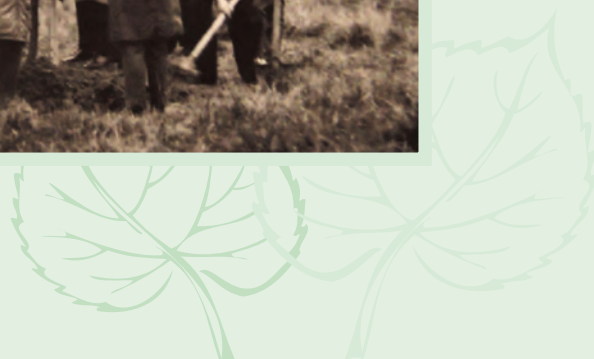
Umístění: pozemek p. č. 307/1, k.ú. Karlovice, travnatá plocha v blízkosti obecního úřadu

Lípa v obci Karlovice vysazena k 50. výročí vzniku Československa je vitální dřevinou s hustě větvenou oválnou korunou sahající téměř až k zemi. Oproti jiným lípám vysazeným v tomto roce (př. viz 28. Chrastava, 31. Svor) nedosahuje ta karlovická nijkých závratných rozměrů. Současný obvod kmene lípy je 138 cm a výška stromu 10 m. S ohledem na dostatek prostoru, které jí její stanoviště nabízí, bude do budoucna jistě vzrostlým hodnotným stromem směle konkurující nejen ostatním lípám republiky, ale i krásným památným stromům rostoucím v blízkosti (u ohradní zdi hřbitova a kostela sv. Jiří).

① Celkový pohled na lípu zachycen ve směru od kostela sv. Jiří.

② Dobová fotografie zachycující výsadbu lípy v roce 1968. Událost je zaznamenána také v kronice obce Karlovice, která zachycuje dění z let 1945 – 1980. Ke slavnostní výsadbě lípy bylo napsáno následující: „V naší obci se konala oslava v neděli 27. října v národní škole a byla hodně navštívena. Zprávou o vývoji ČSSR během 50 let zahájil, předseda národního výboru Sedláček, slavnost. Pak následovalo kulturní pásmo školních dětí a mládeže, při kterém kronikář obce Janků přečetl úryvky z kroniky vztahující se na dobu před 50ti lety, potom byl promítnut film připomínající začátek republiky. Ze slavnosti byla dovezena plakety, udělena za zásluhy v boji za naši samostatnost ruskému legionáři Josefu Štěpánkovi ze Svatoňovic č.p. 32. Po ukončení slavnosti v národní škole se účastníci odebrali na dětské hřiště u školy, kde byla zasazena lípa svobody. Při jejím zasazování, které prováděl občan František Havdra ze Svatoňovic (č.p. 33), měl též k účastníkům velmi hezký procítěný projev.“

Vysazení: 4. května 1919

Umístění:

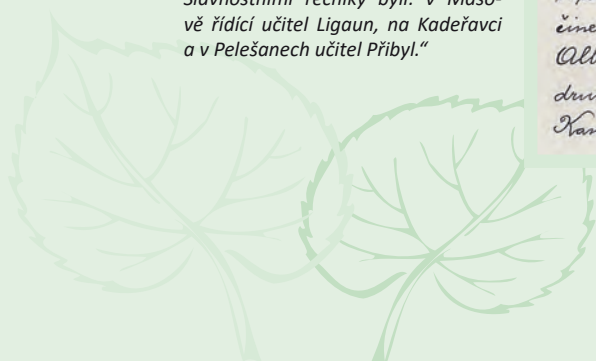
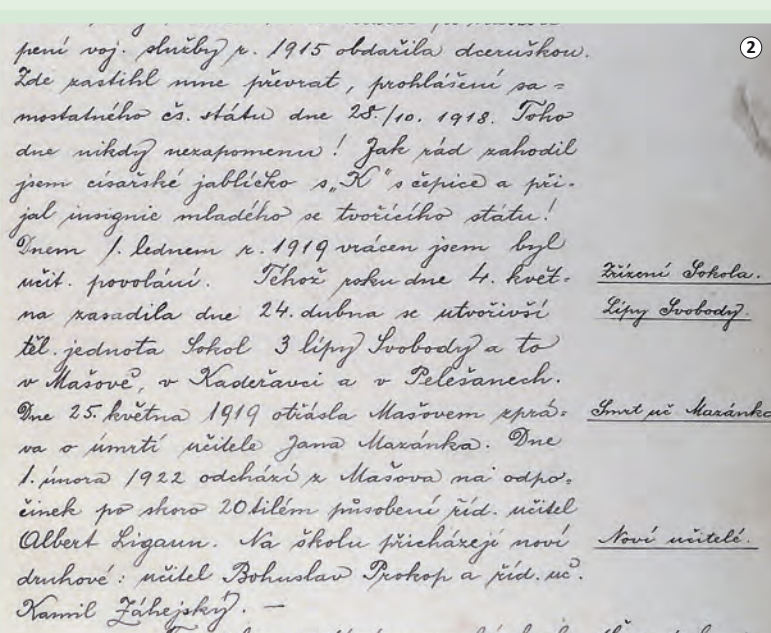
pozemek p.č. 5/6, k.ú. Mašov u Turnova, severozápadní část návsi, část města Turnov

Upravenou náves v Mašově zdobí krásná solitérní lípa s obvodem kmene necelých 200 cm. Dřevina má pravidelnou, téměř kulovitou korunou, která je na začátku léta obsypána množstvím vonných květů. Lípa byla v minulosti odborně ošetřena a i nadále na svém stanovišti prosperuje.

① Celkový pohled na lípu. Nepřehlédnutelný dominantní strom rostoucí při vjezdu na náves.

② Výčet z obecní kroniky. Záznam je velmi stručný, bez detailního popisu události. O výsadbě lip se také můžeme dočíst v knize Václava Kulicha Paměti okresu turnovského za světové války a z doby státního převratu, II. díl, kde je k události uvedeno následující: „Na paměť těžké doby válečné a radostného ohlasu z osvobození národa zasadila dne 4. května 1919 tělocvičná jednota Sokol v Mašově za účasti místních i okolních spolků a korporací tři lípy Svobody a to v Mašově, v Pelešanech a Kadeřavci. Slavnostními řečníky byli: v Mašově řídící učitel Ligaun, na Kadeřavci a v Pelešanech učitel Příbyl.“

②

① Popis události výsadby lípy a připomenutí válečných dozvuků lze najít v Pamětní knize obce Všeň, svazek II.

② Celkový pohled na lípu od zmíněné památkově chráněné usedlosti č.p. 14.

Vysazení: duben 1919

Umístění:

pozemek p. č. 72/1 v k.ú. Všeň, menší zatravněná plocha při křižovatce silnic na Olešnici a Žďár

I v obci Všeň dnes najdeme 100 let starou lípu. Tehdy pro ni nebylo lehké najít vhodné místo, jak je uvedeno v zápisu místní kroniky, neboť nebylo vhodného veřejného prostranství. Umístěna nakonec byla na části veřejného pozemku, dnes lze místo přesněji popsat jako křižovatku silnic, naproti památkově chráněné usedlosti č.p. 14. I přes ne příliš vhodné podmínky k růstu se jedná o vitální dřevinu s primární korunou a obvodem kmene 223 cm, která by si jistě zasloužila pamětní označení.

①

Z prvních let po převratu. (1919 - 1924)

Válečné dozvuky.

V listopadu r. 1918 prošlo vojsko a bojiště. Dovolenci již v říjnu se namore k vojsku nevraceli, tak byla již disciplína vojenská rozvolněna. Brzy pak přecházeli s rajaty z Ruska, po britskobolskému směru již propuštěni, ale ve velkých dálkách umrtvěni. Byl z nich od nás Jaroslav Pěšík (20. II. na Káimí).

Válka dovedla upádem Maďarů na Slováky. Němci byli vypravěni proti nim od nás Stanislav a Bohumil Pěšíkové se Věně č. 11, Karel Nevák se Věně Janot, Beška z Mělníka č. 8, Jaroslav Tomša z Mělníka č. 12, Janot, Špěllík z Mělníka č. 14 a snad i jiní, o nichž kronikář se nedověděl. V bojích těch nikdo od nás nepadl.

Lípa svobody.

Na jaře r. 1919 sázely se vsude lípy svobody. V Mělně Podháji z rákosí nad národním úsvětozemím osázeli lípani celou náves již v listopadu 1918. U nás byla oběť s volbou místa pro tu lípu, poněvadž nebylo vhodného veřejného prostranství, to kterému uzavření zvoleno pro "lípu svobody" místo v největším cípu občanského pozemku u obecní vlny. O pomělnice - v polovině dubna r. 1919 lípa kam slavnostně osazena. Vzdor korporací a školní mládeže vyšel ze školky. Na místě pomělnil učitel Janot, Špěllík.

Pomníky padlým.

Hned po válce ujala se vřetebně myšlenka, že uctíti památku občanů, se válce padlých, pomníkem, na vhodném místě v obci postavíme.

②

Vysazení: 13. dubna 1919

Umístění: pozemek p.č. 699/3, k.ú. Frýdštějnsko, v blízkosti místního koupaliště

V současné době na místě najdeme už jen sedm, z 12 kusů lip svobody, které podle záznamu v kronice byly na místě původně vysazeny. Dochované lípy jsou řezány tzv. na hlavu a svými zapojenými korunami tvoří v době vegetace neprůhlednou bariéru a příjemný stín návštěvníkům občerstvení na místním koupališti. Stávající stanoviště sice není příliš ideální ani způsob řezu v minulosti lipám nijak neprospěl, přesto stromy vytrvaly na svém místě už téměř celých 100 let.

①

Dne 13. dubna 1919 účastnilo se občanstvo a řádko osady frýdštejnské velkolepé slavnosti sázení 12 lip Svobody uspořádané Tělocvičnou jednotou Sokol na sokolském parku. O druhé hodině nješel průvod se Sokolovny (u Linků). Porostenci nesli lípy. Na stanovišti vyličil řečník pramětný projev českých spisovatelů, přísahu záslupců našeho národa před rokem v Obecním domě pražském a vyjmenam naše ho osvobození 28. října 1918. Uzpomněl nesmrtebných zásluk našeho prvého presidenta J. G. Masaryka a jeho druhů - nehynoucích zásluk našich legionářů. Nabádal mládež, aby si národního osvobození vřídila a lípy osěťovala. Tyto byly po slavnosti pohostěny.

① Popis slavnostní události uvedený v pamětní knize - Letopisy obce Frýdštějnsko.

② Lípy svobody zachycené z parkoviště u místního koupaliště. Přímo u stánku v areálu koupaliště pak najdeme zbylé tři lípy.

①

- ① Celkový pohled na lípu od bývalého hostince.
- ② Slavnostní událost výsadby lípy je popsána v Pamětní knize české školy v Bezděčíně z let 1913 - 1938. O výsadbě lípy je krátce zmíněno i v knize Paměti okresu turnovského za světové války a z doby státního převratu, II. díl, kde je uvedeno: „...Na paměť našeho osvobození byla zasazena školními dětmi v Bezděčíně na rozcestí lípa Svobody. Při slavnosti nový starosta pronesl pěknou řeč...“

Vysazení: 13. dubna 1919

Umístění:

pozemek p.č. 53, k.ú. Bezděčín u Jablonce nad Nisou, trojúhelníkový zatravněný pozemek na křižovatce, před bývalým hostincem, část obce Frýdštejn

Lípa v Bezděčíně se nenachází na příliš atraktivním místě, prostor je navíc omezený vedením inženýrských sítí a zpevněnými plochami komunikace. Přesto lípa dorostla do výška 20 m s obvodem kmene 211 cm. Jako dárek ke svým kulatým narozeninám by si určitě zasloužila pamětní cedulku s připomenutím slavnostního dne výsadby.

②

smetelna'. Sladeno dětem na order, aby s chutí konaly povinnosti a tím projevíly lásku a oddanost k nové republice. Japáním národní hymny: Kde domov můj? ať uhořívá.

Dne 13. dubna zřelavena školní mládeží lípa Svobody v Bezděčíně před hostincem Pulcišovicím. Při poraně bylo krajně nepřítomné, účastní se té školní slavnosti značný počet přácoplních návštěvníků. O významu lípy promluvil místní starosta ze Sebronovic p. Josef Kocüller. Při pájení zapěly dívky dvojhlasy: Lípo, lípo, proť jsi nám jak mlá, Hej, Slovane a j. Slavnost ukončena náš' hymnou národní. Poté byly dívky poděleny kávaně do přeívem.

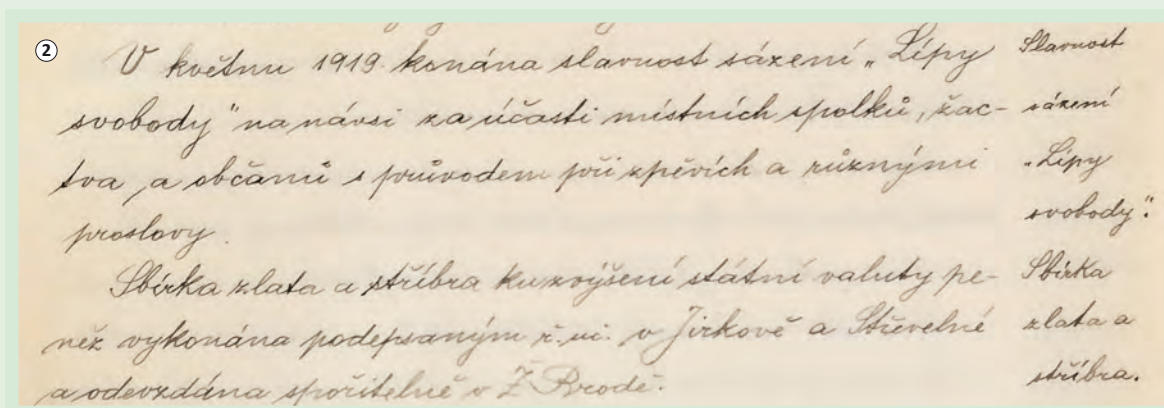
Vyučování náboženství obstarával velmi pravidelně P. Jan Kahlavský, farář v Hrodkovicích.

Zdravotní stav školní mládeže byl celkem uspokojivý. Vyučování nerušeno po celý rok. Stav škola školy byla pitná. Zákyně Kristína Heybnerová ze Sebronovic, p.č. 1. od 1. listopadu 1918, až do konce školního roku pro starost, snad následkem podujívání, nemohla školní navštěvovat.

Vysazení: květen 1919
Umístění: pozemek p.č. 2201 v k.ú. Jirkov u Železného Brodu, travnatý pozemek s lavičkou a malým dětským hřištěm, část obce Železný Brod

Podle pamětníků je lípa svobody v Jirkově součástí malého dětského hřiště. Kolem hřiště, včetně lípy, se nachází oplocení. Košatá kulovitá pravidelně větvená koruna nabízí příjemný stín těm, kteří usednou na lavičku umístěnou přímo u kmene lípy. Jedná se o velice krásný dominantní strom, který je ozdobou daného místa.

① Celkový pohled na lípu.

② Slavnost sázení lípy svobody je popsána v Kronice obecné školy v Jirkově, díl II.

①

Vysazení: 13. dubna 1919

Umístění:

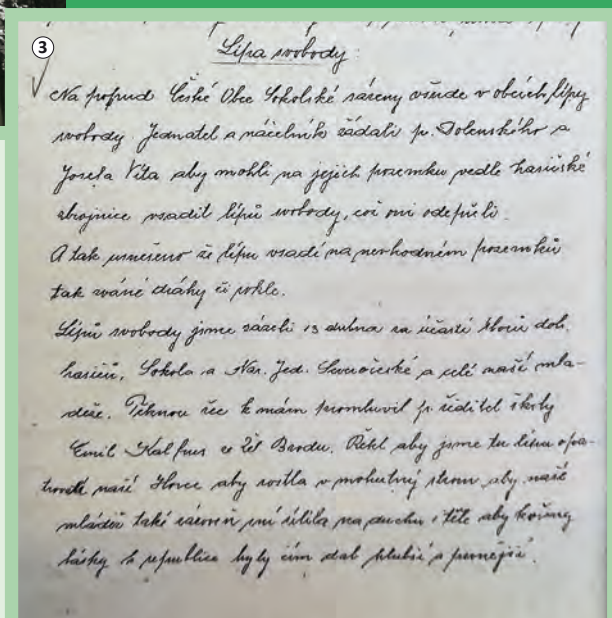
pozemek p. č. 125 v k.ú. Hrubá Horka, ulice Františka Balatky, součástí travnaté plochy v blízkosti studánky, část obce Železný Brod

Lípa v Hrubé Horce nebyla vysazena na příliš pohledově atraktivní lokalitě. V kronice je k tomuto místu uvedeno následující: „...A tak usnešeno že vsadí lípu na nevhodném pozemku tak zvané dráhy či rokle...“. To se ale nepodepsalo na stavu lípy, která je v současné době zcela vitální. Obvod kmene lípy je 270 cm, dřevina je odborně ošetřena, v koruně z důvodu výskytu nestabilního větvení byla naistalována bezpečnostní vazba. Jedná se o jednu z mála lip republiky, která má pamětní označení. Slavnostní řeč při výsadbě lípy svobody obsahovala mimo jiné slova: „...aby rostla v mohutný strom...“, a tak se taky stalo.

②

③

① Celkový pohled na lípu od místní studánky.

② Na místě je lípa označena pamětní cedulkou. Současně se zde nachází i pomník padlým v letech 1914 - 1918.

③ Výňatek o výsadbě lípy svobody z Kroniky obce Hrubá Horka obsahující záznamy od roku 1909.

Vysazení: 28. října 1968

Umístění:

pozemek p. č. 1301/1 v k.ú. Železný Brod, pozemek součástí areálu základní školy (ZŠ Železný Brod, Školní)

Slavnostní akt výsadby lípy svobody v Železném Brodě má své pamětníky. Ti pamatují, jak při slavnostním shromáždění zazněla Česká část státní hymny, a začal proslov tehdejšího pana ředitele. V tom se ale rozezněla Slovenská část hymny, proslov tím byl přerušen a pokračoval až po jejím doznění. Lípa svobody i přes toto malé faux pas byla vysazena a je pěkně rostlým stromem s pravidelnou oválnou korunou a obvodem kmene 175 cm. Pod kořeny této lípy byla vložena pamětní listina. Tato krásná lípa by stála za zviditelnění umístěním pamětního označení, aby nebyla zapomenuta tato slavnostní událost a historická hodnota stromu.

①

②

Už na počátku září se začalo uvažovat o zajištění důstojných oslav 50. výročí vzniku naší republiky. Byla navrhována tělovýchovná akademie, obnovení názvu mostu podle nynějšího prezidenta generála Ludvíka Svobody, sázení pamětních lip ap. Místní složky byly vyzvány, aby předložily návrhy na udělení čestných uznání a plaket k této příležitosti zasloužilým občanům a organizacím. Na počátku října bylo o těchto přípravách znovu jednáno v radě MěNV a stanoveno, že dne 24. října se bude konat slavnostní zasedání MěNV, na jehož programu bude po slavnostním proslovu předání vyznamenání zasloužilým občanům a hu-
dební vložka. V den 28. října se měl konat slavnostní

orchestrální koncert s projevem. Nový předsedamístního výboru Národní fronty s. Jiří Šeifr připojil ještě návrh, aby byly ve městě k tomuto výročí vysazeny pamětní lípy a aby se v předvečer 28. října konal lampiónový průvod městem. Z těchto návrhů se uskutečnil slavnostní koncert mladoboleslavského orchestru, který provedl před naplněným a slavnostně vzrušeným divadelním sálem Smetanovu symfonickou báseň *Mou vlast*. Slavnostní projev měl předseda místní odbočky Svazu protifašistických bojovníků Karel Kotrba. Také pamětní lípa byla slavnostně vysazena a to u nové základní devítileté školy. Slavnosti se zúčastnilo všechno žactvo i učitelstvo školy, zástupci různých organizací a četné občanstvo. Pod kořeny této lípy byla vložena pamětní listina z pera kronikáře. V listopadové schůzi rady MěNV hodnotil tento akt s. Jiří Hlubuček velmi vysoko.

① Současný pohled na lípu z ulice Horecká.

② Popis oslav 50. výročí vzniku republiky v kronice města.

Vysazení: 1919

Umístění:

pozemek p.č. 540/1, k.ú. Haratice, součástí oplocené zahrady rodinného domu, při křižovatce silnic, část obce Plavy

Lípa svobody v Haraticích je jedna z mála lip, která je součástí soukromé oplocené zahrady rodinného domu. Koruna stoleté lípy má pravidelný oválný tvar, bez výskytu suchých či poškozených větví. Tři kosterní větve, které korunu tvoří, stojí za provázání bezpečnostní vazbou a to především z důvodu umístění stromu v blízkosti objektu. Jinak lípa netrpí žádnými defekty, je vitální a v místě poskytuje mimo jiné stanoviště pro množství drobného ptactva, které na ni několikahlasně švitoří.

②

*První výsadba „samostatnosti“ byla poslána velmi pečlivým péřím
z něhož čistý zisk 1/6 N. poslan pirátkem legionářským.
Kronice, národ. jed. severoúské. která vlastně již neexistuje, přečtena
jednán se slavností.*

Na paměť Dne Svobody vysazena lípa na rozhraní cest
k Mlýnskému a obec čistý do Plav, zvaná „lípa Svobody“.*

- ① Lípa v Haraticích je jednou z mála lip republiky, které rostou na oplocených zahradách. Možná i díky tomu byla na místě dochována dodnes.
- ② Krátký záznam o výsadbě lípy se dochoval v Kronice Sokolů – tělovýchovná jednota Haratice, kde jsou popsány události z let 1906 - 1938.

Vysazení: 1. května 1919

Umístění:

pozemek p.č. 1264/3 v k.ú. Bratříkov, v blízkosti hlavní komunikace, okolo kmene oplocení s lavičkou, část obce Pěňčín

Nejvíce zanedbaným a opomíjeným stromem je lípa svobody v Bratříkově. Lípu obklopuje nízký rezavějící plůtek s rozpadající se lavičkou. Okolí stromu je neudržované, popadané suché větve, plevel, neposekáno. Zbylá část pozemku je překladištěm dříví. V koruně je velké množství suchých větví. Dvě mohutné kosterní větve by bylo vhodné zabezpečit vazbou. Lípa jednoznačně vyžaduje zásah odborníka. Malá informační cedulka a oprava lavičky s oplocením by této jinak krásné lípě prospěla a v obci dala vzniknout odpočinkovému místu vysoké historické hodnoty.

②

Slavnostní zpr.
Ve školním roce konány bylo slavnosti: 7. břez.
důstojně oslaveny narozeniny našeho prvního
prezidenta Masaryka, 28. břez. velikého učitele
národu Komenického. Dne 1. května vsazena
lípa „Svobody“ za veliké účasti občanstva, spol.
ků a hudby s přednáškou podepsaného.
V předvečer památky M. J. Husa sešla jednota
Bohoh. div. představení „Hus v žaláři“, „Píseň vítězná“,
kněmž mládež měla přístup.

① Pohled na lípu z hlavní komunikace.

② Slavnostní událost výsadby lípy je zaznamenána v Kronice obecné školy v Bratříkově, díl II. Kronika obsahuje zápisy z let 1904/5 – 1934/5 a kromě školního dění zaznamenává i mimoškolské poměry v nově vznikající republice.

①

Vysazení: 20. dubna 1919

Umístění:

pozemek p.č. 2329/1 v k.ú. Držkov, travnatá plocha u kostela sv. Bartoloměje

Lípa v Držkově je hodnotným solitérním stromem, který dominuje menší parkově upravené ploše u kostela sv. Bartoloměje. Jedná se o strom s pravidelně rostoucí, kulovitou a bohatě větvenou korunou, s obvodem kmene dosahující téměř 290 cm. Lípa má své vlastní označení s textem: „LÍPA SVOBODY zasazena 20. 4. 1919 na paměť vzniku ČSR“. Tato krásná lípa by se zajisté měla dostat na seznam památných stromů.

②

③

Tělocvičná jednota Sokol zvolila si starostou Jos. Boučka, továrníka. – 20. IV. 1919 – o prvním jare v osvobozené vlasti – zasadili jsme za součinnosti všech místních spolků na náměstí našem „ lípu svobody “ na památku osvobození našeho národa. – Vzhledem k četným nepřítelům vně i uvnitř našeho mladáho státu ustanoveno bylo zřídit ozbrojenou sokolskou obranu. Za tím účelem provedeny byly v červnu sokol-

① Celkový pohled na lípu rostoucí na náměstí v Držkově před kostelem sv. Bartoloměje.

② Pamětní označení umístěné u lípy svobody v Držkově.

③ Činnost místních spolků, se kterou byla spojená i slavnostní výsadba lípy svobody, je zaznamenána v kronice obce Držkov, III., popisující děj v obci v letech 1918 – 1938.

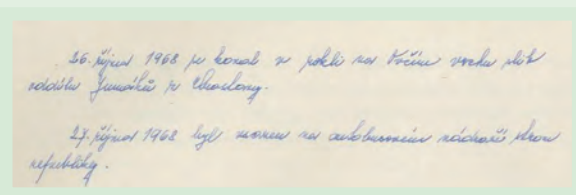
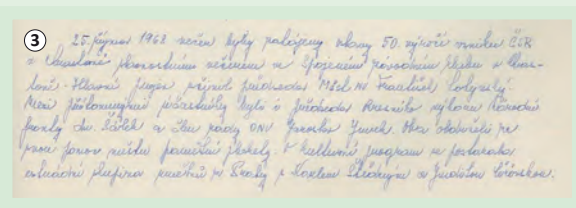
Vysazení: 27. října 1968

Umístění:

pozemek p.č. 301 v k.ú. Chrastava, uprostřed kruhové zatravněné plochy u autobusového nádraží

Statut ochrany: Památný strom

Chrastavská lípa republiky je dominantním solitérním jedincem dosahující výšky necelých 20 m a obvodu kmene 221 cm. Svým vzrůstem již dnes dosahuje rozměrů stoleté lípy. Je tedy zřejmé, že lípa má ideální podmínky pro zdravý růst a vývoj, což je patrné i z hustě větvené koruny bez známek prosychání. Aby hodnota lípy nebyla zapomenuta, byla roku 2013 vyhlášena památným stromem pod názvem „Lípa Skautů“ a evidována v Ústředním seznamu ochrany přírody pod kódem 106015.

① Pohled na rašící lípu v prvních slunečních dubnových dnech. V popředí označení lípy malým státním znakem a popisem „PAMÁTNÝ STROM“.

② Dochovaná dobová fotografie ze slavnostního aktu sázení lípy.

③ Událost sázení lípy byla zaznamenána v kronice města velmi stručně. Samotný akt výsadby lípy předcházely oslavy k 50. výročí vzniku Československa, o jejich průběhu se již dočteme o něco více.

Vysazení: 28. října 2013

Umístění:

pozemek p. č. 38/4 v k.ú. Kunratice u Frýdlantu, menší parkově upravená plocha, označena informativní cedulí

Jedná se o nejmladší „členku“ publikovaných lip republiky, jelikož byla vysazena k relativně nedávnému 95. výročí samostatného Československého státu. Mladá lipka o obvodu kmene 23 cm se sžívá se svým stanovištěm, v současné době je vitální a jednou jistě bude hodnotným stromem připomínající danou historickou událost.

3

VÝSADBA STROMU REPUBLIKY

Vážení spoluobčané, dne 28. října 2013 si připomeneme vznik Československé republiky, od něhož v tento den uplyne 95 let. Rádi bychom „narozeníny“ naší vlasti oslavili počinem, který by nemusel být jen tak zapomenut, neboť po něm zůstane symbol.

V horním parku za zastávkou „U koupaliště“ vysadíme lipu, jež je od pradávna považována za náš národní strom.

V současnosti plněnilme náš příslušným doprovodným programem a začneme připravovat místo pro výsadbu. V parku již dvě lipy vyrůstají a třetí bychom chtěli umístit mezi ně do středu.

Letos je to i 20 let od vzniku samostatné České republiky. Přestože tuto událost stále vnímáme mnozí rozporuplně, je to další příležitost k oslavě, co říkáte ☺.

Rád bych touto cestou také požádal případné dobrovolníky, kteří by se chtěli na přípravě podílet, aby se mi ozvali. Nebráníme se dobrým nápadům, které by naší oslavu republiky ozvláštnily nebo doplnily.

Osobně se domnívám, že se v dnešní době malinko vytrácí vlastenecká a národní hrdost a připomínáním historických událostí a jejich oslavami, bychom si mohli zdravé národovectví znovu vypěstovat.

Zdůrazňuji slovíčko „zdravé“ národovectví, neboť se už jednou roztrhl pytel s rádobou vlastenci a až přelhanou národní hrdostí. A jak to dopadlo. To už je však na odborně zamýšlení historiků.

My zůstaneme u připravované veselé truchtace a oslavíme státní svátek se vši parádou. **MIG**

- ① Celkový pohled na lípu v obci Kunratice.
- ② Informativní cedulka připevněná ke kotvení stromu.
- ③ Pozvání občanů na slavnostní událost publikovaná v místním Kunratickém Kurýru č. 7/2013.
- ④ Zachycení slavnostní výsadby lípy, která se uskutečnila za hojné účasti místních občanů a doprovodu kapely.

Vysazení: 27. října 1998

Umístění:

pozemek p.č. 301 v k.ú. Liberec, zatravněná plocha, která je součástí školní zahrady. Lipka je dobře viditelná z ulice, naproti ní přes ulici je budova Základní školy U Soudu.

Liberecká lípa je jediná z našeho výběru, která byla vysazena k 80. výročí vzniku naší republiky. Na školním pozemku ji vysadili žáci Základní školy U Soudu společně s učiteli. V současné době se jedná o mladý vitální strom ve fázi dynamického růstu, který za 20 let dosáhl obvodu kmene 65 cm. Aby se nezapomnělo, k jaké události byla lípa vysazena, určitě by si zasloužila informační cedulku. Jak se totiž ukázalo, dohledat lípu po 100 letech, kde označení chybí, není úplně snadné.

①

③

Strom republiky u ZŠ U Soudu

LIBEREC - O jednom ze stromů, který vysadili občané Liberecka na počest letošního 80. výročí vzniku republiky redakci informovali žáci 8.A ze ZŠ U Soudu. "Šest stromků jsme vysadili před budovou školní jídelny již k letošnímu Dni Země," řekla za své spolužáky Monika Langeová. O vysazení lipky vyrozumí děti také Nezávislé sdružení TIS, které pracuje na celorepublikové databázi stromů republiky, které byly na území České republiky kdy vysazeny. fan

②

- ① Celkový pohled na lípu vysazenou roku 1998. V pozadí je budova ZŠ U Soudu.
- ② Dochovaná fotografie žáků, kteří společně s učitelem vysazují lípu republiky. Událost, společně s fotografiemi a novinovým článkem, byla zaznamenána ve školní kronice.
- ③ Výstřižek novinového článku informující o výsadbě lípy u školy.

1

Vysazení: 24. října 1968

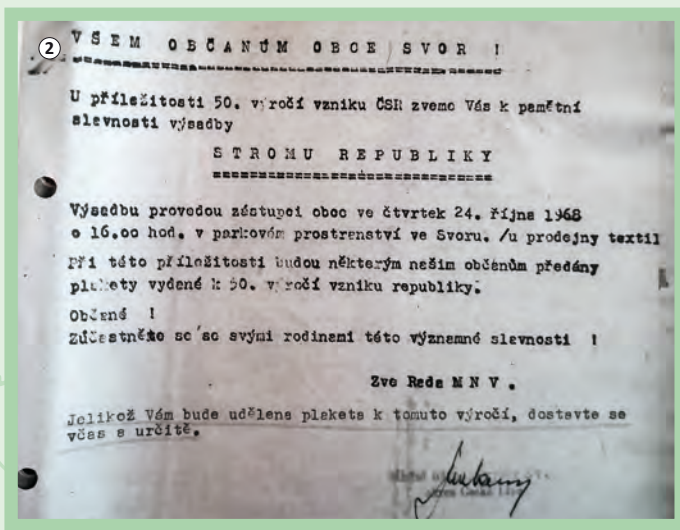
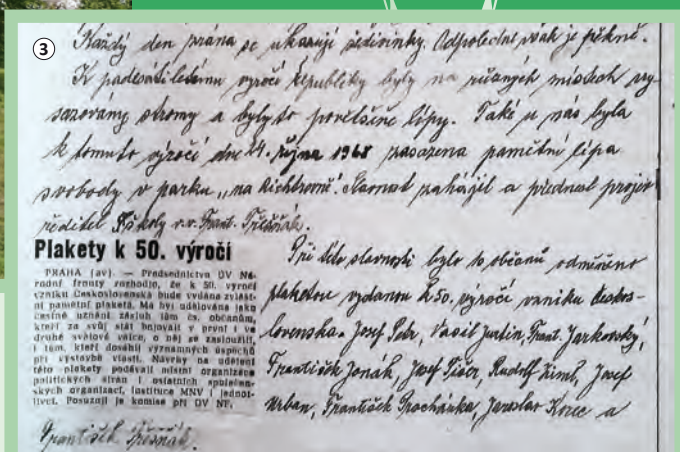
Umístění:

p.p.č. 84/1 v k.ú. Svor, menší parkově upravená plocha v intravilánu obce, místního názvu „na Richtrově“

Krásná, pravidelně rostlá lípa, jejíž větve dosahují až k zemi, se může pochlubit výškou 19 m a obvodem kmene 215 cm. Lípa má na místě ideální podmínky pro zdravý růst a vývoj a nejspíš proto dosahuje rozměrů jako její některé stoleté „kolegyně“. Dřevina je na místě chráněna nízkým oplocením.

- ① Celkový pohled na lípu republiky v obci Svor.
- ② Pozvánka na slavnostní akt vydaná Radou Místního národního výboru.
- ③ Výčet z obecní kroniky stručně popisující slavnost. Zápis v kronice je doplněn výstřižkem novinové zprávy o plaketách, které se udělovali čestným občanům při oslavách 50. výročí vzniku republiky a to nejen v obci Svor.

Vysazení: původně roku 1928, opakovaně poničena, opětovně vysazena 28. října 1947

Umístění: pozemek p.č. 1968 v k.ú. Česká Lípa, kruhovitý pozemek na křižovatce ulic Českoamerická, Slovanka a Železničářská

Statut ochrany Památný strom

Lípa svobody v České Lípě má velmi pestrou historii. Původní zde byla lípa zasazena k desátému výročí republiky, tedy v říjnu roku 1928. Místo, kde byla lípa vysazena, byla nově vznikající čtvrť, která se skládala z rodinných domků budovaných českými rodinami soustředěnými v Českém obecním prospěšném stavebním družstvu. Čtvrť dostala název Slovanka a byla to česká část ve městě s německou většinou. Strom byl v roce 1932 přelomen a vina za to byla kladena německým výrostkům. Bylo to v době, kdy se stát pokoušel rozpustit krajně pravicové německé strany, z nichž Německá národní strana měla ve městě poměrně silné pozice. Strom byl obnoven, ale zničen na počátku okupace. Poslední výsadba se datuje k 28. říjnu 1947 ke dni konání národní slavnosti. Péče o strom se ujali místní skauti, kteří se tu v době nesvobody pravidelně scházeli. Od počátku 90. let se lípa svobody stala těžištěm oslav 28. října. Tato tradice se drží do současné doby.

①

②

① Památná lípa republiky v České Lípě, vyfotografováno z ulice Českoamerická. Před lípou je pomník a onačení „PAMÁTNÝ STROM“, které se ztrácí v koruně lípy.

② Pomník organizace Junák stojící v blízkosti lípy.

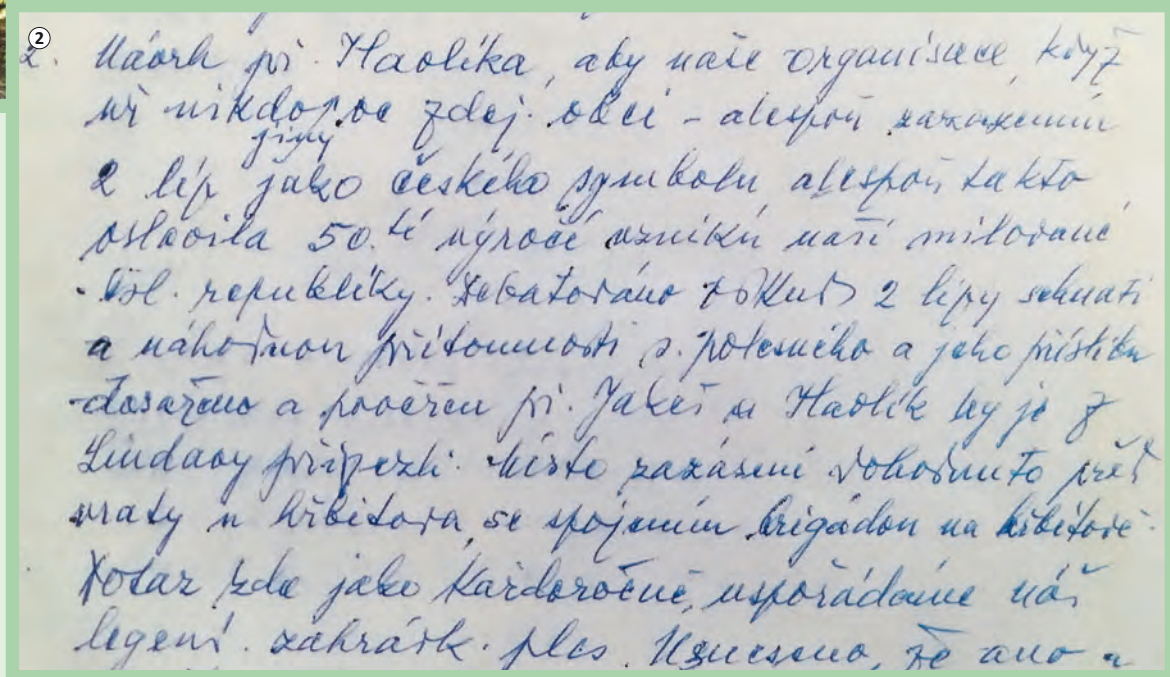

Vysazení: říjen 1968

Umístění:

p.č. 186/5 v k.ú. Svojkov, u vstupní brány na místní hřbitov

Dvě lípy rostoucí u hřbitova ve Svojkově se lehce ztrácejí v okolním porostu, ale i přesto jsou důstojnými „strážci“ vstupu na toto pietní místo. Jedná se o mladé vitální lípy stále ještě ve fázi dynamického růstu. Zajímavostí těchto lip je, že při výsadbě k jejich kořenům byla vložena schránka s poselstvím pro budoucí generace. O schránce se však nezmiňuje dochovaný zápis, je pouze v paměti místních občanů. Co ale schránka ukrývá už přesně nikdo nepamatuje.

① Pohled na lípy rostoucí u vstupu na hřbitov ve Svojkově. Lípy se částečně ztrácejí v okolním porostu.

② Kopie části zápisu ze schůze výboru místní organizace zahrádkářů. Lípy byly vysazeny na popud jednoho ze členů organizace.

DALŠÍ NALEZENÉ LÍPY

33	Loužnice	p.p.č. 1624/2, k.ú. Loužnice, lípa vysazena roku 2014 za původní lípu svobody
34	Prackov	p.p.č. 1120/2, k.ú. Vesec pod Kozákovem, lípa vysazena 24. dubna 1919, čtenářsko-vzdělávacím spolkem (místní pamětník)

Lípa vysazena na křižovatce v osadě Prackov. U lípy nalezneme i pomník padlým.

35	Dlouhý Most	p.p.č. 1342, k.ú. Dlouhý Most, lípa vysazeny roku 1968 k 50. výročí, záznamy nedochovány

Lípa republiky rostoucí v obci Dlouhý Most.

DALŠÍ NALEZENÉ LÍPY

36	Hrubá Skála	p.p.č. 1951, k.ú. Hrubá Skála, pravděpodobně se jedná o lípu rostoucí na parkovišti v blízkosti hotelu. Kronika uvádí: „16. května 1919 obecní zastupitelstvo se sborem hasičským a školní mládeží sázelo lípu Svobody a to na panském pozemku na Hrubé Skále blíže Šteklova pensionátu. Při sázení žáci přednášeli vhodné básně a písně“.
37	Nové Město pod Smrkem	p.p.č. 994/1, k.ú. Nové Město pod Smrkem, součástí školní zahrady, pouze v paměti učitelského sboru
38	Sněhov	p.p.č. 1137/3, k.ú. Sněhov. Lípa vysazena dne 21. 4. 1919 původně stávala u obecní cesty před č.p. 17. Dne 5. ledna 1933 byla přesazena na sokolské cvičiště, kde roste dodnes.
39	Škodějov	p.p.č. 3167, k.ú. Škodějov. Záznam v kronice uvádí, že lípa byla v roce 1919 slavnostně zasazena u školy. V roce 1923 odevzdán veřejnosti slavnostním odhalením pomník ve válce zahynulých vojáků. Na místě dnes najdeme jednu menší lípu a několik pařezů. Věříme, že zůstala stát ta správná.
40	Poniklá	p.p.č. 180, k.ú. Poniklá. Součástí bývalého sokolského parku je pět lip svobody, které byly vysazeny dne 13. dubna 1919.
41	Bořkov (Slaná u Semil)	p.p.č. 469/5, k.ú. Bořkov. Lípa byla zasazena hasiči dne 7. 4. 1919, o pár let později k ní byl postaven pomník padlým.
42	Lhota (Chuchelna)	p.p.č. 789/3, k.ú. Lhota Komárov. Lípu vysadili členové Národní jednoty severočeské (ochotníci) dne 18. 5. 1919.
43	Rovensko pod Troskami	zmínka o lípě republiky je uvedena v knize Stromy z ráje Českého. Vysazena byla roku 1918 v části zvané „Na Týně“.
44	Pipice (Záhoří)	p.p.č. 487/1 v k.ú. Záhoří u Semil. Písemné záznamy o slavnostní výsadbě se nedochovaly. Že se jedná o lípu republiky, je pouze v paměti místních občanů.

Lípa rostoucí na návsi v obci Pipice.

45	Kamenický Šenov	lípa roste nad sklářským muzeem, vysazena roku 1968, vše pouze v paměti místních občanů
----	------------------------	---

ZANIKLÉ LÍPY REPUBLIKY

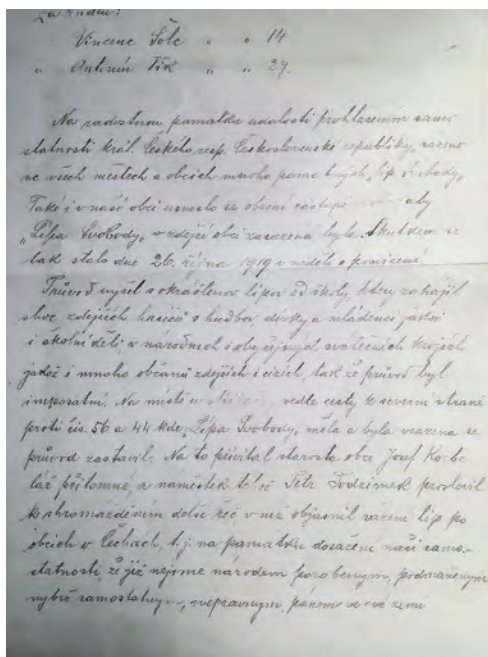
- 46 **Tříč** Nedávno pokácenou „Lípou svobody“ se stala lípa v obci Tříč. V pamětní knize obce se můžeme dočíst, o události následující: „Na počest osvobození od rakouské nadvlády dne 20. dubna 1919 místní spolky na louce před školou zasadily „Lípou svobody“ /dnes stojí za zadním dolním rohem sokolovny/. Slavnosti se zúčastnila školní mládež, tělocvičné jednoty, spolky a hojně obyvatelstva“.
- 47 **Navarov** Unikátní dobovou fotografií poskytlo muzeum ve Vysokém nad Jizerou. Ta zachycuje slavnostní událost výsadby lípy dne 11. 5. 1919.

Jedna z nejhezčích dobových fotopohlednic se dochovala ze slavnostní výsadby lípy v Navarově.

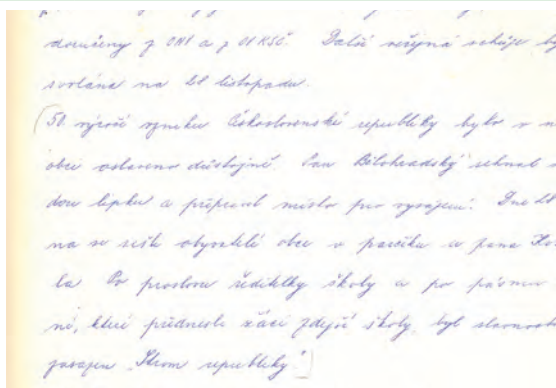
- 48 **Tatobity** I obec Tatobity nebyla pozadu a měla svoji lípu svobody vysazenou roku 1919. Historické prameny uvádějí, že tohoto roku zasadila Tělocvičná jednota Sokol „Lípou Svobody“ na paloučku pod hostincem p. Studničky a tuto náležitě oplotila. Pozemek byl propůjčen Sokolu od obce. Dnes u hostince už žádná lípa nestojí.
- 49 **Syřenov** Pařez na místě dokládá, že kdysi tu skutečně lípa stála. Událost sázení je barvitě popsána i v kronice obce.

Popis slavnostní události výsadby lípy Svobody z kroniky obce Syřenov.

ZANIKLÉ LÍPY REPUBLIKY

50	Kruh	Hned dvě památné lípy byly vysazeny 13. dubna 1919 v obci Kruh. Jak je popsáno v kronice, byly zde zasazeny lípa „Svobody“ a lípa „Masarykova“. Slavnosti se tehdy účastnil sbor hasičský, sokolská jednota a mnoho obecního obyvatelstva.
51	Pěňčín	Lípa svobody byla v Pěňčíně vysazena na podzim roku 1918. Lípa byla z důvodu špatného zdravotního stavu v nedávné době pokácena.
52	Vitanovice	Historické podklady uvádí, že stejně jako v Pěňčíně byla ve Vitanovicích na podzim roku 1918 vysazena lípa svobody. Ani zde se lípa nedochovala, podle informací z místních zdrojů, spadla.
53	Kunratice	Obec Kunratice je jednou z mála obcí, která má historické podklady jak k již zaniklé, tak i k té stávající lípě republiky (viz lípa č. 29). Původní, a dnes již neexistující lípa republiky, byla vysazena roku 1968. K dispozici máme záznam z obecní kroniky (Gedenk – Buch der Gemeinde Kunnensdorf) i dobové fotografie.

Výňatek z kroniky obce Kunratice a jedna z dochovaných fotografií slavnostní události.

54	Kacanovy	Dle historických zdrojů byly v obci Kacanovy dne 1. května 1919 na paměť vzniku samostatného státu vysazeny hned dvě lípy svobody. Dochovaná lípa roste naproti hotelu Králíček (viz lípa č. 8), a ta, která již neexistuje, byla původně vysazena proti Trosbergovu hostinci.
55	Bohdalovice	Dle záznamu v kronice byla lípa Svobody v obci vysazena v dubnu 1919 v rohu silnice na pozemku pana Černého pod školou. Dnes na místě stojí kulturní dům a hasičská zbrojnice.

Publikace „*Lípy republiky Libereckého kraje*“ nenabízí kompletní seznam stromů, které byly k výročí vzniku republiky na území Libereckého kraje vysazeny. Nejedná se tedy o absolutní výčet, jak již bylo zmíněno v úvodu, ale pouze o stromy, které se nám podařilo vypátrat s pomocí pamětníků, záznamů v kronikách nebo z jiných dostupných zdrojů. Kromě uvedeného seznamu existují například záznamy o výsadbách lip svobody, kde však místa prošla za dobu 100 let takovou proměnou, že jen těžko říct, kde lípa mohla původně růst nebo zda na místě vůbec stála. Vypátrali jsme i lípy, které dodnes rostou, nazývají se lípy svobody či lípy republiky, ale byly vysazeny na oslavu či připomenutí jiné historické události, než byl vznik Československa. Zmínit můžeme například lípu v Dětrichově, vysazenou na protest proti vstupu sovětských vojsk, dále lípu Svobody v Mimoni, vysazenou v roce 2000 k 10. výročí znovuoživení Junáka v Mimoni, anebo lípu v Dalešicích, která byla vysazena roku 1946 na paměť květnového povstání. Celkově lze tedy říci, že v obcích našeho kraje s určitostí existuje ještě mnoho lip republiky, o kterých se nikdy nedozvíme, neboť záznamy byly zničeny nebo nebyly vůbec zapsány a paměť místních již nesahá do tak vzdálené doby, aby konkrétní lípu označili za lípu republiky. Anebo o lípě ví pouze úzký kruh místních pamětníků, ale informace o její existenci se k nám nedostaly, proto lípa nemohla být na seznam zařazena.

V průběhu hledání lip republiky jsme narazili i na několik rarit. Nejzajímavější je určitě obří číslovka 10 na Bílém kopci u Harrachova. Jde o symetricky vysazené modřiny uprostřed smrkového lesa, kdy číslovka vynikne nejvíce na podzim, kdy se modřiny zbarví do žluta. Číslice jsou ve skutečnosti 180 m vysoké a jsou vidět buď z protějších kopců, nebo z letadla. Stromy byly vysazeny k 10. výročí vzniku republiky a letos se tu má objevit další nula.

V závěru nelze opomenout skutečnost, že seznam lip republiky se tento rok určitě rozšíří. Letošní 100. výročí s sebou přináší spoustu vzpomínkových akcí, se kterými bude spojená i výsadba stromů. Mezi krajské instituce, které prozatím plánují výsadbu lípy republiky jsou Domov a centrum aktivity, p.o. v Hodkovicích nad Mohelkou, Jedličkův ústav p.o. Liberec, Domov důchodců Velké Hamry, p.o. a Domov důchodců v Rokytnici nad Jizerou. Tento seznam však není v žádném případě konečný.

Úplný závěr publikace je věnován všem, kteří se do hledání lip zapojili a aktivně tak přispěli ke vzniku této publikace. Díky patří zástupcům obcí, kteří zapátrali v kronikách či zapojili své občany, velké díky patří řediteli archivu v Semilech, panu Mgr. Pavlu Jakubcovi, který poskytl dostupné zdroje informací i vlastní poznatky v tomto odvětví a dále pak všem institucím, které s vyhledáváním lip pomáhali (TUL, katedra historie, doc. Pažout, Muzeum Vysoké nad Jizerou, Turnov, Lomnice nad Popelkou, Česká Lípa, OA Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, a další.).

Lípa svobody v obci Dalešice

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Barták a kol.: Naše Tatobity od minulosti k dnešku, Obec Tatobity, 2014
Holubičková L.: Hrobům v dáli, otisk 1. světové války na Jilemnicku, 2014
Hrušková M., Větvička V., Koutník D.: Stromy z ráje Českého, Město Turnov, 2014
Hrušková M.: Kult stromů v zemích Koruny české, Praha, abonent ND, 2005
Jakubec P., Egert J.: Kacanovy ve stínu lesa a na slunných stráních, Obec Kacanovy, 2016
Kulich V.: Paměti okresu turnovského za světové války a z doby státního převratu II. díl, Turnov, 1928
Maierová H., Charousek P.: Památné stromy jsou starší než my...In: Hlasy a ohlasy Turnovska, září 2005, str. 70
Marek Z.: Minulost obce Tříč a blízkého okolí
Hlasy Pojizerské, č. 18, 5/1919, ročník XXXVIII.
Hlasy Pojizerské, č. 21, 5/1919, ročník XXXIV
Dalešický zpravodaj, IX. Ročník, 2016
Kunratický Kurýr, občasník přinášející zprávy ze života obce, 7. číslo, 2. ročník
Rodný kraj XII, 1919, číslo 20
Kronika TJ Sokol Malá Skála, 1894 – 1948
Kronika obce Kobyly
Kronika školy Benešovské, díl II., od roku 1890
Pamětní kniha tělocvičné jednoty „Sokol“
Kronika ZŠ T. G. M. Lomnice nad Popelkou
Kronika obce Háje nad Jizerou
Kronika obce Levínské Olešnice
Kronika a pamětní kniha obce Martinice v Krkonoších
Kronika obce Karlovice
Pamětní kniha obce Všeně, svazek II, počínající dobou světové války
Letopisy obce Frýdštětina od r. 1923
Pamětní kniha české školy v Bezděčíně
Kronika obecné školy v Dalešicích 1945 – 64
Kronika obecné školy v Jirkově, díl II.
Kronika obce Hrubá Horka, záznamy od r. 1909
Kronika města Železný Brod, 1968
Kronika Sokol – tělovýchovná jednotka Haratice
Kronika obecné školy v Bratříkově, díl III.
Kronika Městyse Držkova, díl III.
Kronika Obecná škola Držkov 1916 – 1940
Gedenk – Buch der Gemeinde Kunnersdorf
Kronika ZŠ u Soudu, Liberec
Kronika obce Svor
Kronika obce Syřenov
Kronika obce Kruh
Kronika obce Škodějov
Pamětní kniha tělocvičné jednoty Sokol v Poniklé
Paměti obce Vlastibořice
www.lipyrepubliky.cz
www.chrastava.cz
www.vlastiborice.cz
www.holenice.cz

Liberecký kraj
odbor životního prostředí a zemědělství
U Jezu 642/2a
461 80 Liberec 2

www.kraj-lbc.cz

Tvorba publikace:

ARR - Agentura regionálního rozvoje, s.r.o., U Jezu 525/4, 460 01 Liberec

Autor textů a fotografií: Ing. Miluše Portlová

Grafické zpracování: Marek Pšenička

Spolupráce: Ing. Radka Vlčková, Ing. Irena Košková, Bc. Pavel Bulíř

Rok vydání: 2018

Náklad: 1 500 ks

Tisk: Tiskárna POLYGRAF, s.r.o.

